

Uchwała Nr 226/XLII/2018
Rady Gminy Rościszewo
z dnia 1 sierpnia 2018 r.

w sprawie zmiany „Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2014-2020”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.)

Rada Gminy Rościszewo
uchwala, co następuje:

§ 1.

Dokonać zmiany Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2014-2020, przyjętej uchwałą Nr 225/XLIII/14 Rady Gminy Rościszewo z dnia 18 września 2014 roku w ten sposób, że:

1) Część III, Rozdział 6. Cele strategiczne i cele operacyjne, tabela 29 cel operacyjny w zakresie infrastruktury społecznej: 1.3. Tworzyć warunki do aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Gminy, otrzymuje brzmienie:

„Tworzyć warunki do aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Gminy poprzez remont i adaptację budynków na cele społeczne – świetlice wiejskie”.

2) Część III, Rozdział 6. Cele strategiczne i cele operacyjne, tabela 29 cel operacyjny w zakresie infrastruktury technicznej: 1.5 Poprawiać poziom bezpieczeństwa publicznego poprzez rozwój infrastruktury drogowej i oświetlenia ulicznego oraz wspieranie działalności odpowiednich jednostek, otrzymuje brzmienie:

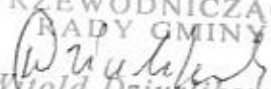
„Poprawiać poziom bezpieczeństwa publicznego poprzez rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej, w tym budowę chodników, parkingów i oświetlenia ulicznego oraz wspieranie działalności odpowiednich jednostek”.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Rościszewo.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY

Włodek Dziurlikowski

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ROŚCISZEWO NA LATA 2014-2020

**GMINA ROŚCISZEWO
POWIAT SIERPECKI
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. DIAGNOZA STRATEGICZNA GMINY ROŚCISZEWO	4
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ROŚCISZEWO	4
2. ZASOBY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	5
3. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA GMINY ROŚCISZEWO	6
4. GOSPODARKA	10
5. USŁUGI PUBLICZNE NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO	12
5.1. USŁUGI SPOŁECZNE	12
5.2. USŁUGI KOMUNALNE	22
6. PARTNERSTWA GMINY ROŚCISZEWO	28
7. ANALIZA BUDŻETU GMINY ROŚCISZEWO	29
7.1. DOCHODY BUDŻETU GMINY ROŚCISZEWO	29
7.2. WYDATKI BUDŻETU GMINY ROŚCISZEWO	32
7.3. WYNIK BUDŻETÓW GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012	37
7.4. POLITYKA INWESTYCYJNA GMINY	37
8. WYNIKI BADANIA ANKIETOWEGO	40
9. PODSUMOWANIE DIAGNOZY STRATEGICZNEJ	45
III. STRATEGIA ROZWOJU GMINY ROŚCISZEWO NA LATA 2014-2020	60
1. MISJA GMINY ROŚCISZEWO	60
2. WARTOŚCI KLUCZOWE	60
3. WIZJA ROZWOJU GMINY ROŚCISZEWO	61
4. INTERESARIUSZE STRATEGII	61
5. WARTOŚĆ OCZEKIWANA PRZEZ INTERESARIUSZA	62
6. CELE STRATEGICZNA I CELE OPERACYJNE	68
7. SYSTEM WDRAŻANIA I MONITOROWANIA STRATEGII	69
V. SPIS TABEL	71
VI. SPIS WYKRESÓW	72
VII. SPIS RYSUNKÓW	72

I. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2014-2020 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Gminy Rościszewo. Implikuje ona przejście z obecnej sytuacji do pożądanego stanu wyrażonego w wizji rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2014-2020 to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd gminny. Określa on priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze danej jednostki. Strategia stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania działalności Gminy do standardów europejskich. Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrożenia na terenie Gminy projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

W *Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2014-2020* Gmina otrzymała nową misję oraz wizję rozwoju. Zmieniły się również zapisy na poziomie kierunków działań i celów strategicznych.

Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2014–2020 składa się z dwóch części:

- 1) część 1 – Diagnoza strategiczna Gminy Rościszewo,
- 2) część 2 – Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2014-2020.

Pierwsza część ma na celu zobrazowanie potencjału społeczno-ekonomicznego Gminy w kontekście głównych kierunków jej rozwoju, tj. **podnoszenia jakości życia** obecnych i przyszłych mieszkańców Gminy Rościszewo oraz **mieszkalnictwa** uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania środowiskowo - infrastrukturalne Gminy.

Diagnoza strategiczna Gminy Rościszewo jest podstawowym punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i celów operacyjnych.

Druga część strategii została opracowana na podstawie wniosków z diagnozy strategicznej i zawiera konkretny plan działania Gminy Rościszewo do 2020 roku, w którym określone zostały następujące elementy: misja, wizja rozwoju, wartości kluczowe, cele strategiczne. W tej części wykorzystano metodę Strategicznej Karty Wyników (Balanced Scorecard), która służy określeniu celów strategicznych w ramach czterech zasadniczych perspektyw: perspektywy klienta (czyli interesariusza), perspektywy finansowej (budżetowej), perspektywy procesów wewnętrznych oraz perspektywy rozwoju. W każdej z tych perspektyw zdefiniowano cele strategiczne, które mają posłużyć realizacji wizji rozwoju Gminy Rościszewo.

Okres realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo* przyjęto na siedem lat (2014 - 2020), adekwatnie do czasu obowiązywania *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030* i *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020*. Strategia dla Gminy Rościszewo została sformułowana w ścisłej korelacji zarówno z nimi, jak i z pozostałymi aktualnie obowiązującymi dokumentami o charakterze planistycznym szczebla regionalnego, krajowego i międzynarodowego.

II. Diagnoza strategiczna Gminy Rościszewo

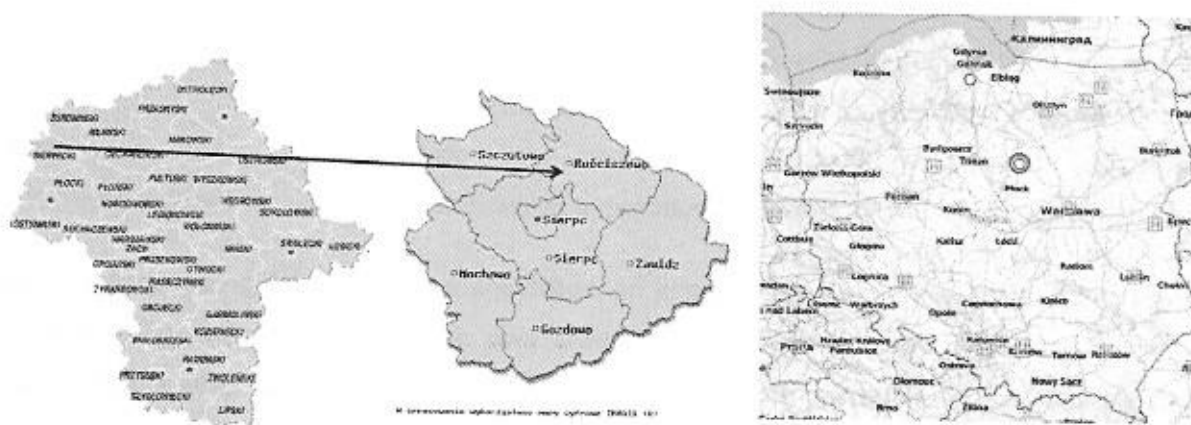
1. Ogólna charakterystyka Gminy Rościszewo

Gmina Rościszewo zlokalizowana jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego i północno – wschodniej części powiatu sierpeckiego.

Gmina Rościszewo graniczy z gminami:

- od południa z gminami Sierpc i Zawidz oraz miastem Sierpc;
- od zachodu z gminą Szczutowo (powiat Sierpc) oraz gminą Skrwilno (powiat rypiński);
- od północy z gminami Biezuń i Lutocin (powiat żuromiński);
- od południowego wschodu z gminą Zawidz (powiat sierpecki).

Rysunek 1. Gmina Rościszewo na tle kraju, województwa mazowieckiego i powiatu sierpeckiego

Źródło: www.zpp.pl, www.mapa.szukacz.pl;

Gmina Rościszewo zajmuje powierzchnię 115 km², co stanowi 0,32% powierzchni województwa mazowieckiego i 13,50% powierzchni powiatu sierpeckiego. Na wskazanym obszarze znajduje się 32 miejscowości, w tym 29 sołectw.

Rościszewo jest usytuowana w odległości 9 km od Sierpca, 45 km od Płocka i 145 km od Warszawy.

Gmina Rościszewo zlokalizowana jest w odległości ok. 145 km od Warszawy – głównej aglomeracji w Polsce. Dzięki temu, Gmina znajduje się w obrębie strefy potencjalnych koncentracji procesów rozwojowych. Korzystne połączenie komunikacyjne Gminy z innymi miejscowościami zapewnione jest dzięki drodze wojewódzkiej nr 541 Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Sierpc - Dobrzyń n/w, która w Sierpcu przecina drogę krajową nr 10 Warszawa – Bydgoszcz.

Atrakcyjne położenie i korzystne połączenia komunikacyjne Gminy Rościszewo stanowią niewątpliwe atuty, dla mieszkańców dużych ośrodków miejskich szukających dobrego miejsca do wypoczynku bądź zamieszkania.

Sąsiedztwo miasta Sierpc, w dalszej odległości Płocka i Warszawy i związane z tym migracje wpływają na zwiększenie liczby mieszkańców Gminy oraz rozwój lokalnych i regionalnych firm produkcyjnych, handlowych i usługowych.

2. Zasoby środowiska przyrodniczego

Czynnikami warunkującymi konkurencyjność regionu obok atrakcyjnej lokalizacji są: stan środowiska naturalnego oraz jego atrakcyjność turystyczna. Czynniki te wpływają na jakość życia mieszkańców regionu oraz na napływ podmiotów gospodarczych i kapitału spoza niego.

Gmina Rościszewo należy do gmin, które ze względu na swoje położenie do oraz uwarunkowania przyrodnicze, posiada duży potencjał do rozwoju mieszkalnictwa na tym terenie.

Do czynników przyrodniczych wpływających na atrakcyjność osiedleńczą Gminy Rościszewo należy zaliczyć:

- niewielkie nachylenie terenu gminy Rościszewo pod względem fizyczno – geograficznym przynależy do mezoregionu Równiny Raciążskiej leżącej w pasie wielkich dolin na Nizinie Północnomazowieckiej. Teren Gminy jest w zdecydowanej większości równiny o łagodnej rzeźbie, co jest korzystne z punktu widzenia rozwoju budownictwa,
- korzystne warunki klimatyczne,
- małą powierzchnię terenów podmokłych – na terenie Gminy występują małe cieki wodne stanowiące dopływ Skrwy. Ciekawym urozmaiceniem krajobrazu, który nadaje gminie malowniczy charakter są meandry rzeczne.
- mnogość i różnorodność obszarów leśnych - wskaźnik lesistości w Gminie wynosi 11,1% i jest nieco niższy niż wskaźnik dla powiatu (13,6%),
- występowanie obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym:

- Obszaru Chronionego Krajobrazu Przyrzecze Skrzy Prawej, który obejmuje obszar wschodniej, północnej i zachodniej części gminy;
- 8 użytków ekologicznych;
- pomniki przyrody;
- siedliska chronione.

Analizując powyższe czynniki należy stwierdzić, że Gmina Rościszewo posiada korzystne zasoby środowiskowe, zarówno z punktu widzenia rozwoju budownictwa mieszkaniowego, jak również ewentualnego rozwoju turystyki.

3. Sytuacja demograficzna Gminy Rościszewo

Na koniec 2012 roku Gminę Rościszewo zamieszkiwało 4 288 mieszkańców. W porównaniu do roku 2008, liczba ludności wzrosła o 132 osoby (tj. o 3,18%). Napływ nowych mieszkańców na teren Gminy świadczy zatem o korzystnych warunkach do życia zapewnianych na jej terenie.

Tabela 1. Struktura demograficzna Gminy Rościszewo w latach 2008-2012 [osoba]

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci						
ogółem	osoba	4156	4153	4285	4277	4288
mężczyźni	osoba	2068	2065	2145	2143	2144
kobiety	osoba	2088	2088	2140	2134	2144
Przyrost naturalny						
ogółem	-	6	-6	3	-9	5
mężczyźni	-	-5	-1	5	-4	2
kobiety	-	11	-5	-2	-5	3
Migracje na pobyt stały gminne wg płci, typu i kierunku						
zameldowania ogółem	osoba	28	37	28	48	41
zameldowania z miast	osoba	10	16	13	25	25
zameldowania ze wsi	osoba	18	21	15	23	16
wymeldowania ogółem	osoba	46	46	38	47	53
wymeldowania do miast	osoba	23	28	24	27	33
wymeldowania na wieś	osoba	23	18	14	20	20
saldo migracji						
ogółem	osoba	-18	-9	-10	1	-12

Źródło: Dane GUS

Z danych uzyskanych z Urzędu Gminy Rościszewo przedstawionych w tabeli 2 wynika, że 18,37% całkowitej liczby mieszkańców Gminy zamieszkuje sołectwo Rościszewo.

Tabela 2. Zestawienie liczby mieszkańców na terenie poszczególnych sołectw Gminy Rościszewo (stan na 31.12.2012 r.)

Lp.	Sołectwa	Liczba ludności w sołectwie
1.	Babiec Piaseczny	180
2.	Babiec Rzały	49
3.	Babiec Wierzchanki	133
4.	Borowo	153
5.	Bryski	60
6.	Rzeszotary- Chwały	159
7.	Rzeszotary- Gortaty	99
8.	Komorowo	84
9.	Kownatka	89
10.	Kuski	134
11.	Lipniki	298
12.	Łukomie	224
13.	Łukomie-Kolonia	88
14.	Nowe Rościszewo	33
15.	Ostrów	77
16.	Polik	321
17.	Pianki	72
18.	Puszcza	123
19.	Pszczele	38
20.	Rościszewo	800
21.	Rumunki Chwały	77
22.	Rzeszotary - Stara Wieś	82
23.	Stopin	126
24.	Śniedzanowo	115
25.	Topiąca	62
26.	Września	224
27.	Zamość	245
28.	Nowy Zamość	77
29.	Rzeszotary - Zawady	95

Źródło: Urząd Gminy Rościszewo

Przyrost naturalny na terenie Gminy Rościszewo w latach 2008, 2010 oraz w 2012 kształtował się korzystnie przyjmując dodatnie wartości, co oznacza przewagę urodzeń nad liczbą zgonów w danym okresie, a w perspektywie długookresowej może doprowadzić do wzrostu liczby ludności Gminy.

Obiecująco kształtujący się wzrost liczby mieszkańców związany jest przede wszystkim z:

- odnotowaną w ostatnich latach tendencją ogólnokrajową związaną ze wzrostową falą migracji mieszkańców wielkich aglomeracji miejskich i dużych miast na tereny mniejszych miast oraz wsi. Atrakcyjne położenie Gminy Rościszewo w stosunku do Miasta Sierpca oraz w dalszej perspektywie do Warszawy sprzyja tej tendencji - coraz więcej mieszkańców Miasta podejmuje decyzję o zamieszkaniu na terenie Gminy,
- korzystnym połączeniem komunikacyjnym z pobliskimi miejscowościami oraz innymi ważnymi ośrodkami miejskimi (tj. Sierpc, Warszawa),
- dobrze rozwiniętą infrastrukturą techniczną umożliwiającą rozwój budownictwa jednorodzinnego na terenie Gminy,
- dobrze rozwiniętą infrastrukturą oświatową i sportowo-rekreacyjną.

Analiza danych historycznych dotyczących liczby ludności na terenie Gminy Rościszewo w ostatnich 5 latach, a także ww. czynniki decydujące o atrakcyjności osiedleńczej Gminy i aktywna polityka inwestycyjna prowadzona przez władze Gminy w zakresie systematycznej poprawy warunków życia swoich mieszkańców pozwalają przypuszczać, że liczba ludności Gminy Rościszewo w kolejnych latach będzie wzrastać. Na wzrost ten wpłyną głównie migracje nowych mieszkańców na teren Gminy (zwłaszcza z obszaru sąsiednich miast i innych gmin sąsiednich spowodowane m.in. atrakcyjniejszą ceną działek budowlanych niż na terenie miast, jak również lepszymi warunkami środowiskowymi), a w perspektywie długookresowej – dodatni przyrost naturalny (obecnie stosowana polityka rządowa wspiera głównie młode osoby i małżeństwa w podejmowaniu decyzji o usamodzielnieniu się pod względem gospodarczym. Oferuje tym samym pomoc finansową w zakresie zakupu mieszkania lub budowy domu. Takie działania sprzyjają rozwojowi polityki rodzinnej, w której kwestia własnego mieszkania odgrywa najważniejszą rolę). Efektem wzrostu liczby mieszkańców Gminy będzie przede wszystkim wzrost dynamiki jej rozwoju poprzez:

- rozwój mieszkalnictwa – napływ nowych mieszkańców będzie miał wpływ na wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, a także wyposażenie tych terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną (w tym wodno-kanalizacyjną i drogową) i społeczną (choćby poprzez zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w punktach przedszkolnych i oddziałach przedszkolnych w szkołach funkcjonujących na terenie Gminy lub zapewnienie odpowiedniego dostępu do kultury i rozrywki),

- rozwój przedsiębiorczości – napływ nowych mieszkańców spowoduje wzrost zapotrzebowania na usługi. Istnieje zatem duże prawdopodobieństwo, że zwiększy się aktywność gospodarcza obecnych mieszkańców Gminy Rościszewo i oni sami będą zakładać własne firmy. Z kolei dobra lokalizacja terenów w pobliżu drogi wojewódzkiej ora niedalokim sąsiedztwem ośrodków miejskich może prowadzić do rozwoju przedsiębiorczości m.in. w wyniku przybywania na teren Gminy przedsiębiorstw spoza jej terenu.

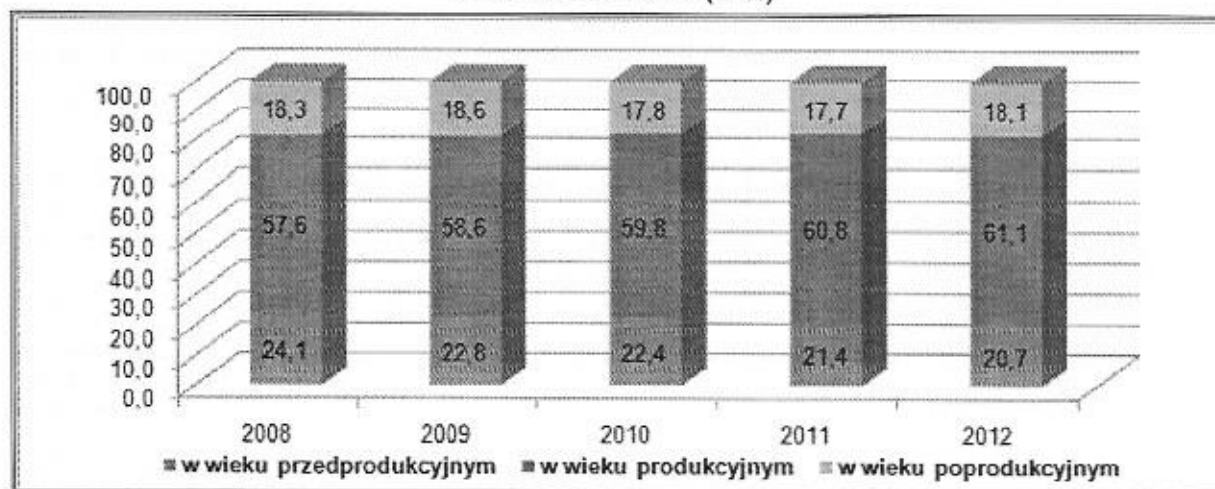
W konsekwencji, wzrost liczby ludności wpłynie bezpośrednio na wzrost dochodów własnych Gminy (m.in. z tytułu podatku od nieruchomości, podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych), a także na efektywniejsze wydatkowanie środków budżetowych.

Wykres 1 przedstawia jak kształtował się **podział ludności według ekonomicznych grup wieku** w latach 2008-2012 na terenie Gminy Rościszewo.

Na terenie Gminy Rościszewo ludność w wieku produkcyjnym w 2012 r. stanowiła 61,1% ogólnej liczby ludności, natomiast ludność w wieku przedprodukcyjnym – 20,7% a w wieku poprodukcyjnym – 18,1%. W analizowanym okresie można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym maleje, co oznacza że rodzi się coraz mniej dzieci,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym wzrasta, co oznacza że coraz więcej mieszkańców Gminy osiąga wiek, w którym podejmuje pracę lub naukę w szkołach wyższych, ale jednocześnie znajdzie to odzwierciedlenie w kolejnych latach we wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym zmalała w okresie 2008-2011 co oznacza, że coraz więcej jest osób przechodzących na emerytury.

Wykres 1. Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Rościszewo w latach 2008-2012 (w %)

Źródło: Dane GUS

Analiza ludności Gminy Rościszewo w kontekście ekonomicznych grup wieku pozwala zauważyć, że społeczeństwo na terenie Gminy się starzeje, tak jak obserwuje się to w skali kraju i Europy. Zmiany zachodzące w strukturze wiekowej mieszkańców, bez podjęcia odpowiednich działań profilaktycznych, mogą pociągać za sobą następujące problemy:

- w dalszym stopniu utrzymywać się będzie wysoka liczebność grupy produkcyjnej. Należy więc uwzględniać duże zapotrzebowanie na pracę i dosyć wysoki trwały poziom bezrobocia,
- nie biorąc pod uwagę ewentualnych migracji na teren Gminy, prognozuje się spadek zapotrzebowania na usługi przedszkolne w kolejnych latach w związku ze spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, a także przewiduje się spadek liczby uczniów uczęszczającej do szkół podstawowych i gimnazjów. Może to mieć negatywne konsekwencje w postaci konieczności racjonalizacji sieci szkół, których utrzymanie będzie nieefektywne w stosunku do liczby uczniów do niej uczęszczających,
- obserwowany będzie sukcesywny silny wzrost liczebności osób starszych, który prawdopodobnie pociągnie za sobą nasilenie się problemów społecznych dotyczących osoby starsze oraz wzrost wydatków Gminy w zakresie opieki społecznej. Gmina powinna zatem dążyć do rozwoju usług skierowanych do starszych grup wiekowych oraz rozwoju działalności z zakresu opieki zdrowotnej i socjalnej ukierunkowanej do tej grupy. Niezbędna jest także likwidacja barier architektonicznych oraz tworzenie łatwo dostępnej komunikacji publicznej.

4. Gospodarka

Na terenie Gminy Rościszewo usługi skupiają się przede wszystkim w miejscowościach: Rościszewo oraz Łukomie.

Tabela 3. Podmioty gospodarcze w Gminie Rościszewo w latach 2006 - 2012 [podm. gosp]

Wyszczególnienie		Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
Podmioty gospodarki narodowej ogółem		jed.gosp.	146	146	153	151	159
sektor publiczny	ogółem	jed.gosp.	8	9	9	9	9
	państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	5	6	6	6	6
sektor prywatny	ogółem	jed.gosp.	138	137	144	142	150
	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	120	118	125	123	130
	spółki handlowe	jed.gosp.	1	1	1	1	1

spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	1	1	1	1	1
spółdzielnie	jed.gosp.	2	2	2	1	1
fundacje	jed.gosp.	0	0	0	1	1
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	9	9	9	9	10

Źródło: Dane GUS

Na koniec 2012 roku na terenie Gminy funkcjonowało 159 jednostek gospodarczych, w tym ok. 94,34% w sektorze prywatnym. Największa część podmiotów prywatnych funkcjonowała w formie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i zajmowała się: rolnictwem, budownictwem, przetwórstwem przemysłowym oraz handlem hurtowym i detalicznym.

Na przestrzeni lat 2008-2012 liczba jednostek gospodarczych na terenie Gminy Rościszewo wzrastała w sektorze prywatnym, powodując tym samym wzrost podmiotów gospodarczych na terenie Gminy o około 8,9%.

Rozwój drobnej przedsiębiorczości na terenie Gminy Rościszewo, pomimo jej rolniczego charakteru, spowodowany jest zapotrzebowaniem na określonego rodzaju usługi m.in. produkcyjne, handlowe itp. Ponadto, położenie Gminy Rościszewo w niewielkim oddaleniu od miasta Sierpca odgrywa ważną rolę, stanowiąc czynnik stymulujący powstawanie nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (zwłaszcza w zakresie handlowo-usługowym). Ponadto, na atrakcyjność inwestycyjną Gminy wpływa jej położenie komunikacyjne, na które składa się: sąsiedztwo drogi wojewódzkiej krzyżującej się z drogą krajową. Przebieg istniejącej drogi krajowej nr 10 w pobliskim położeniu Gminy stanowi o dobrej sieci komunikacyjnej umożliwiającej dobre połączenia z większymi ośrodkami miejskimi. Dobra komunikacja stanowi jeden z podstawowych elementów wpływających na atrakcyjność danego obszaru. Już teraz zachęca podmioty (zwłaszcza produkcyjne) spoza terenu Gminy do lokowania swojej działalności wzdłuż tego szlaku komunikacyjnego.

Pomimo rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Rościszewo oraz tak perspektyw i szans do jej dalszego rozwoju, zdecydowana większość mieszkańców Gminy jako kluczowy problem wskazuje niewystarczającą liczbę miejsc pracy na terenie Gminy, głównie w sektorze pozarolniczym. Liczba zarejestrowanych **bezrobotnych** na terenie Gminy Rościszewo na koniec 2012 roku wynosiła 384 osoby, z czego około 51,30% stanowiły kobiety. W porównaniu do roku 2008 bezrobocie na terenie Gminy drastycznie wzrosło, tj. aż o 68,42%.

Tabela 4. Bezrobocie na terenie Gminy Rościszewo w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
ogółem	osoba	228	274	307	364	384
mężczyźni	osoba	114	130	142	170	187
kobiety	osoba	114	144	165	194	197
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci						
ogółem	%	9,5	11,3	12,0	14,0	14,6
mężczyźni	%	8,7	9,8	10,0	11,8	12,9
kobiety	%	10,5	13,0	14,4	16,7	16,9

Źródło: Dane GUS

Część mieszkańców Gminy znajduje zatrudnienie w pobliskim jak Sierpcu, bądź w bardziej oddalonej Warszawie. Natomiast pozostała część mieszkańców Gminy Rościszewo trudni się rolnictwem, prowadząc własne gospodarstwa rolne.

Brak pracy lub jej utrata jest przyczyną wielu bardzo niepokojących zjawisk społecznych (tj. patologia, przestępczość czy uzależnienia od alkoholu), a także czynnikiem skutecznie ograniczającym popyt wewnętrzny. Długotrwałe występowanie tych efektów bezrobocia w konsekwencji wpłynie bezpośrednio na wzrost wydatków Gminy na pomoc społeczną w zakresie likwidacji lub minimalizacji tych zjawisk, jak również na pogorszenie wizerunku i atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy.

Chcąc zmniejszać poziom bezrobocia, władze Gminy Rościszewo powinny skutecznie pozyskiwać nowych inwestorów, a także stwarzać odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej na swoim terenie m.in. poprzez tworzenie odpowiedniego systemu zachęt dla nowych przedsiębiorców lub poprzez wyznaczanie odpowiednich terenów inwestycyjnych.

5. Usługi publiczne na terenie Gminy Rościszewo

5.1. Usługi społeczne

Jednym z czynników warunkujących atrakcyjność osiedleńczą danej jednostki samorządu terytorialnego są usługi społeczne. Podczas wyboru nowego miejsca zamieszkania brane są pod uwagę przede wszystkim: dostęp do oświaty oraz jakość oferty edukacyjnej, oferta kulturalna, baza sportowo-rekreacyjna, dostęp do opieki zdrowotnej, a także bezpieczeństwo publiczne. Od stanu infrastruktury społecznej zależy także jakość życia obecnych mieszkańców Gminy i ich szanse rozwoju.

5.1.1. Oświata i nauka

Gmina Rościszewo jest organem prowadzącym Szkołę Podstawową w Łukomiu oraz Zespół Szkół Samorządowych w Rościszewie, w ramach którego funkcjonuje szkoła podstawowa (z zespołem wychowania przedszkolnego i oddziałem przedszkolnym) oraz gimnazjum.

PRZEDSZKOLA I PUNKTY PRZEDSZKOLNE

Na terenie Gminy Rościszewo funkcjonują obecnie:

- Zespół Wychowania przedszkolnego w Rościszewie;
- Punkt Przedszkolny w Łukomiu;
- 2 oddziały przedszkolne zlokalizowane w miejscowościach Łukomie oraz Rościszewo, funkcjonujące przy Szkołach Podstawowych.

Oddziały przedszkolne posiadają bardzo ciekawą ofertę edukacyjną. Przedszkolaki mogą między innymi korzystać z zajęć rytmiki i nauki tańca oraz nauki języka angielskiego.

Dzieci uczęszczające do oddziałów przedszkolnych mogą korzystać z bardzo dobrze wyposażonej bazy dydaktycznej umożliwiającej zabawę połączoną z rozwojem.

Tabela 5. Przedszkola i oddziały przedszkolne na terenie Gminy Rościszewo (stan na 31.12.2012 r.)

Nazwa placówki (adres)	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi (w etatach)	Rodzaj placówki
Zespół Wychowania Przedszkolnego w Rościszewie	56	2,72	1	publiczna
Punkt Przedszkolny w Łukomiu	19	1,05	0,5	publiczna
Oddział Przedszkolny w Łukomiu	11	1	-	publiczna
Oddział przedszkolny w Rościszewie	15	1	-	publiczna

Źródło: Urząd Gminy Rościszewo

Działalność przedszkoli i oddziałów przedszkolnych funkcjonujących obecnie na terenie Gminy Rościszewo jest prowadzona w sposób spełniający potrzeby obecnie uczęszczających dzieci. W celu poprawy jakości edukacji przedszkolnej na terenie Gminy, planowane jest przeniesienie zajęć przedszkolnych do nowobudowanego Domu Kultury w Rościszewie.

Dzięki tak dobrze rozwiniętej opiece i edukacji przedszkolnej, Gmina zapewnia rodzinom tych dzieci (zwłaszcza młodym matkom) możliwość podjęcia lub kontynuacji pracy po powrocie z urlopu wychowawczego zwiększając tym samym ich szanse na rynku pracy.

SZKOŁY PODSTAWOWE

Wszystkie szkoły podstawowe na terenie Gminy posiadają statut szkół publicznych – ich organem prowadzącym jest Gmina Rościszewo. W 2012 roku uczęszczało do nich 253 uczniów, z czego do szkoły Podstawowej w Łukomiu 73 uczniów a do Szkoły Podstawowej w Zespole Szkół Samorządowych w Rościszewie 180 uczniów.

Tabela 6. Wykaz szkół podstawowych na terenie Gminy Rościszewo na rok 2012

Nazwa placówki	Miejscowość	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi (w etatach)
Szkoła Podstawowa w Łukomiu	Łukomie 53 A	73	-	3
Szkoła Podstawowa w Rościszewie	Rościszewo ul. Reymonta 4	180	-	6

Źródło: Urząd Gminy Rościszewo

Wyniki testu 6-klasistów w 2012 roku dla przeciętnego ucznia klasy VI w Gminie Rościszewo kształtowały się na poziomie 21,92 punktów i były minimalnie niższe niż średnia dla kraju.

Tabela 7. Wyniki testów 6-klasistów w Gminie Rościszewo w roku szkolnym 2010/2011 i 2011/2012

Wyszczególnienie	2010/2011	2011/2012
Wynik ogólny kraj	25,27	22,75
Wynik ogólny Gmina Rościszewo	22,63	21,92

Źródło: Urząd Gminy Rościszewo, <http://www.cke.edu.pl/>

GIMNAZJA

Na terenie Gminy zlokalizowane jest 1 gimnazjum publiczne, które wchodzi w skład Zespołu Szkół Samorządowych w Rościszewie.

Tabela 8. Wykaz gimnazjów na terenie Gminy Rościszewo na rok 2012

Nazwa placówki	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni [etat]	Pracownicy obsługi [etat]
Zespół Szkół Samorządowych Gimnazjum w Rościszewie	143	15,36	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Rościszewo

Uczniowie III klas gimnazjum w latach 2011 i 2012 przystąpili do obowiązkowego testu gimnazjalnego. Jego wyniki w Gminie Rościszewo na tle wyników ogólnopolskich przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Wyniki testów gimnazjalnych w Gminie Rościszewo w latach 2011 i 2012

Część egzaminu	rok	Jednostka	wartość parametru	
			kraj	gmina
część humanistyczna	2011	pkt	25,31	22,12
	2012	%	63,0	57,1- cz. humanist., 54,2 – historia i WOS
część matematyczno-przyrodnicza	2011	pkt	23,63	19,56
	2012	%	48,5	47,8 – matematyka, 49,0 - przyroda
część - język angielski (poziom podstawowy)	2011	pkt	28,28	24,10
	2012	%	63,0	52,5

Źródło: Urząd Gminy Rościszewo, <http://www.cke.edu.pl/>

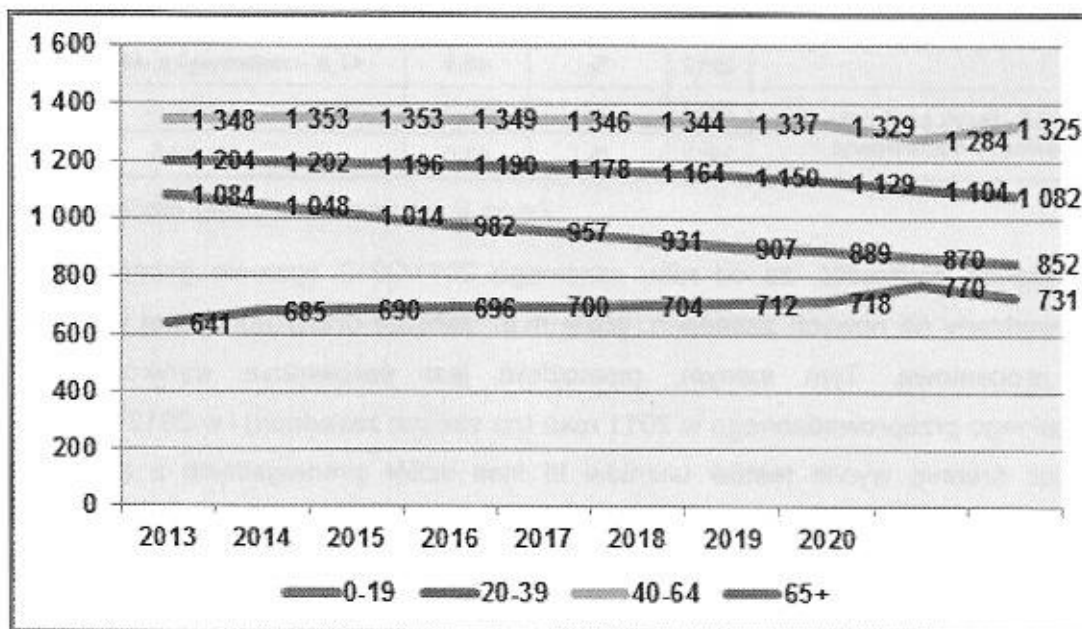
Należy jednak podkreślić, że od roku szkolnego 2011/2012 egzamin gimnazjalny został przeprowadzany na nowych zasadach, gdzie m.in. zamiast oceny punktowej wprowadzono ocenę procentową. Tym samym, niemożliwe jest porównanie wyników egzaminu gimnazjalnego przeprowadzonego w 2011 roku (na starych zasadach) i w 2012 roku.

Analizując średnie wyniki testów uczniów III klas szkół gimnazjalnych z terenu Gminy Rościszewo należy zauważyć, że w 2012 roku w każdej części egzaminu były one zróżnicowane w porównaniu do średnich wyników dla kraju, a jeżeli były niższe to minimalnie. Uczniowie gimnazjum w Rościszewie w 2012 roku najlepsze wyniki uzyskali z części humanistycznej egzaminu oraz z języka angielskiego na poziomie podstawowym.

Rozmieszczenie szkół na terenie Gminy jest optymalne, co jest korzystne z punktu widzenia dowozu dzieci do szkół. Stan infrastruktury oświatowej w Gminie jest oceniany jako dobry i ulega permanentnej poprawie. Szkoły na terenie Gminy Rościszewo pełnią funkcję integracyjną dla dzieci i młodzieży, gdyż oferują swoim uczniom dodatkowe zajęcia edukacyjne, uczestnictwo w kołach zainteresowań (koło językowe, informatyczne, piłki nożnej i siatkowej) i przynależność do klubów sportowych. Uczniowie biorą udział w konkursach wiedzy. Wszystkie szkoły posiadają dobre warunki kształcenia, o czym świadczą pracownie komputerowe, odpowiednie zaplecze do zajęć sportowych. Wszystko to zostało osiągnięte dzięki aktywnej polityce inwestycyjnej Gminy skoncentrowanej na zapewnieniu wysokiej jakości bazy edukacyjnej. Biorąc pod uwagę wymagania potencjalnego mieszkańca co do nowego miejsca zamieszkania (oprócz infrastruktury technicznej) Gmina postanowiła zadbać o wykształcenie najmłodszych mieszkańców Gminy dostosowując swoją bazę oświatową do standardów szkół miejskich. Tym samym, oświata stanowi obecnie jedną ze znaczących wizytówek Gminy Rościszewo, która będzie wykorzystywana również do zwiększania atrakcyjności osiedleńczej Gminy.

Na podstawie prognozy ludności na lata 2008-2035 sporządzonej przez GUS dla obszarów wiejskich powiatu sierpeckiego stworzono prognozę liczby ludności z podziałem na grupy wiekowe na terenie Gminy Rościszewo.

Wykres 2. Prognoza liczby ludności dla Gminy Rościszewo [osoba]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Obserwowana w ciągu ostatnich kilku lat w skali kraju i Europy zmiana modelu rodziny (2+1) potwierdza, że coraz mniejszy jest udział rodzin wielodzietnych. Również migracje rodzin w celach zarobkowych pociągają za sobą spadek liczby dzieci na danym terenie. W związku z tym, Gmina Rościszewo zamierza realizować działania zwiększające jej atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną. Atrakcyjne warunki do zamieszkania będą skutkowały napływem nowych mieszkańców (w tym rodzin z dziećmi), dzięki czemu liczba uczniów w szkołach utrzyma się na poziomie zbliżonym do obecnego a nawet wzrośnie. Tym samym Gmina zapewni odpowiednie dochody z tytułu subwencji oświatowej, a także wyeliminuje ewentualną konieczność racjonalizacji sieci szkół na swoim terenie. Z kolei atrakcyjne warunki inwestycyjne to szansa na nowe miejsca pracy, co zminimalizuje zjawisko migracji części mieszkańców poza teren Gminy Rościszewo w celach zarobkowych.

5.1.2. Ochrona zdrowia

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Jego poziom w sposób znaczący wiąże się z jakością pracy wykonywanej przez mieszkańców oraz wpływa na wydatki budżetu. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług.

Podstawowe potrzeby większości mieszkańców Gminy Rościszewo w zakresie opieki zdrowotnej zaspokaja Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej, w ramach którego oferowane są porady lekarskie w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, opieki dermatologicznej i pediatrycznej. Na terenie Gminy funkcjonuje apteka zlokalizowana w Rościszewie.

Natomiast możliwość skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych oraz usług leczenia zamkniętego zapewnia ośrodek powiatowy w Sierpcu.

Biorąc jednak pod uwagę, że mieszkalnictwo ma stanowić jeden z głównych kierunków rozwoju Gminy Rościszewo, to władze Gminy podejmują działania w celu zwiększenia dostępu mieszkańców Gminy do podstawowych usług zdrowotnych zlokalizowanych na terenie Gminy.

5.1.3. Sport i rekreacja

Sport w Gminie Rościszewo jest nieodzownym elementem życia wielu jej mieszkańców, dlatego też Gmina wspiera rozwój dyscyplin sportowych zarówno finansowo jak i rzeczowo.

Istotną kwestią z punktu widzenia jakości życia na terenie Gminy jest systematyczne tworzenie i rozbudowa niezbędnej bazy sportowej w Gminie, która już przyczyniła się do poprawy warunków uprawiania sportu, a w niedługim czasie może zaowocować osiągnięciem coraz lepszych wyników przez młodzież oraz zwiększeniem zainteresowania uprawianiem sportu w Gminie. Gmina pracuje też nad stworzeniem warunków i możliwości dzieciom do rozwijania zainteresowań sportowych poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty, która będzie uwzględniała zainteresowania potencjalnych uczestników.

W swojej działalności sportowej Urząd Gminy współpracuje przede wszystkim ze szkołami oraz młodzieżą i dorosłymi.

Dzięki istnieniu warunków do uprawiania sportu i rekreacji, tj. boisk sportowych i sal gimnastycznych, zauważalny jest wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem wśród mieszkańców Gminy. Na terenie Gminy Rościszewo największą popularnością wśród dyscyplin sportowych cieszy się piłka nożna, o czym świadczy amatorska działalność klubów piłkarskich.

Na terenie Gminy funkcjonuje Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „LEW” Rościszewo, który prowadzi zajęcia zarówno dla młodzieży, jak i osób ze starszych grup wiekowych. Zwieńczeniem działań miłośników piłki nożnej jest corocznie organizowany turniej, w którym główną nagrodą jest puchar Wójta Gminy Rościszewo.

Na terenie Gminy Rościszewo działa jeden klub sportowy **LKS Skrwa Łukomie** grający obecnie w rozgrywkach Ligi Regionalnej Mazowieckiego ZPN Klasy Okręgowej, grupa Płock.

Doskonalenie i trening młodzieży umożliwiają między innymi obiekty sportowe istniejące na terenie gminy tj. sala sportowa przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum

w Rościszewie oraz sala gimnastyczna i kompleks boisk z nawierzchnią bitumiczną przy Szkole Podstawowej w Łukomiu.

Należy podkreślić, że władze Gminy Rościszewo, aby zapewnić wszystkim mieszkańcom stały dostęp do imprez kulturalnych i sportowych, organizują je w różnych miejscowościach na terenie Gminy.

5.1.4. Kultura

Na terenie Gminy Rościszewo mieszkańcy mają możliwość angażowania się w życie kulturalne gminy poprzez aktywną działalność stowarzyszeń:

- koła gospodyń wiejskich,
- Fundacja Podaruj Uśmiech w m. Rościszewo,
- LKS Skrwa Łukomie,
- Ludowo Uczniowski Klub Sportowy „LEW” w Rościszewie.

Corocznie na terenie Gminy organizowane są **imprezy kulturalne**:

- Zawody strażackie,
- Dożynki Gminne,
- Zawody o Puchar Wójta Gminy Rościszewo.

Na terenie gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna w Rościszewie, która jest główną jednostką odpowiedzialną za prowadzenie działalności kulturalnej. Biblioteka posiada jedną filię, która zlokalizowana jest w miejscowości Łukomie. Z zasobów bibliotek mogą korzystać wszyscy mieszkańcy Gminy.

Gminna Biblioteka w Rościszewie wraz z Filią w Łukomiu obsługuje teren Gminy Rościszewo. Na koniec 2013 r. zarejestrowano 417 czytelników, a biblioteka dysponuje bogatym księgozbiorem z różnych dziedzin wiedzy. Oferta książkowa zawiera zarówno lektury szkolne, które są na bieżąco uzupełniane o bieżące nowości wydawnicze.

W 2013 r. przeniesiono Filię GBP w Łukomiu do pomieszczeń znajdujących się w Szkole Podstawowej. Placówkę wyposażono w nowe meble oraz komputer. W 2015 r. planowane jest przeniesienie Gminnej Biblioteki znajdującej się w zabytkowym "Dworku" do nowo budowanego obiektu, w którym będą znajdowały się: Biblioteka, Dom Kultury, Przedszkole, Strażnica OSP.

Działalność kulturalno – edukacyjna gminnej biblioteki oprócz wypożyczalni książek w miarę możliwości finansowych podejmuje także inne działania. Do chwili obecnej pracownicy Biblioteki zorganizowali Plener malarsko-rzeźbiarski poświęcony Fryderykowi Chopinowi, w którym uczestniczyło 23 artystów, w tym 1 Rosjanin. Ponadto, w ramach swojej

działalności pracownicy Biblioteki obejmują swoim patronatem wycieczki pn. "Szlakiem Chopina" organizowane do Izby Pamięci słynnego kompozytora, który jest związany z historią Rościszewa.

Biblioteka swoją działalnością obejmuje także najmłodsze dzieci dla których organizuje spotkania z bajką oraz wycieczki. Ponadto, corocznie organizowany jest konkurs "Gmina Rościszewo" - Nasza Mała Ojczyzna, w różnych kategoriach wiekowych oraz konkursy plastyczne.

Warto zaznaczyć, że na terenie Gminy Rościszewo na początku 2013 r. rozpoczęła się budowa Gminnego Domu Kultury, który będzie stanowił centrum kulturalne gminy. W ramach obiektu będzie funkcjonowała m.in. Gminna biblioteka z czytelnią oraz salą komputerową a także przedszkole.

Ciekawą atrakcją związaną z historią Gminy Rościszewo jest Izba Pamięci Fryderyka Chopina - poświęcona kompozytorowi, który latem 1825 roku gościł w Rościszewie. Izba znajduje się w Urzędzie Gminy Rościszewo.

Istotnym aspektem życia na terenie gminy Rościszewo jest dziedzictwo kulturowe. Rościszewo jest gminą z tradycjami, szanującą historię i tradycje oraz wykorzystującą te elementy w działalności kulturalnej, gdyż może to stać się czynnikiem przyciągającym potencjalnych turystów, przyczyniając się tym samym do pobudzenia aktywności gospodarczej i społecznej gminy.

Na obszarze gminy występuje kilka obiektów o znaczących wartościach kulturowych, do których należą głównie:

1. **Kościół parafialny pw. św. Katarzyny w Łukomiu**, Gmina Rościszewo, wzniesiony w 1761 roku
2. **Kościół parafialny pw. św. Józefa** wraz z plastycznym i architektonicznym wyposażeniem wnętrza i najbliższym otoczeniem w promieniu 50 m w Rościszewie,
3. **Dzwonnica murowana**, pochodząca z I połowy XX wieku
4. **Brama z początku XX wieku** i ogrodzenie murowane jako element zespołu sakralnego
5. **Dawny dwór (siedziba Urzędu Gminy w Rościszewie)** parterowy z dwoma skrzydłami z XVIII wieku wraz z najbliższym otoczeniem w promieniu 100 metrów w Rościszewie,
6. **Spichlerz** należący do zabudowań gospodarczych przy dworze w Rościszewie, murowany z kamienia, z połowy XIX wieku,
7. **Dwór drewniany zbudowany w pierwszej połowie XIX wieku** wraz z parkiem krajobrazowym i sadem owocowym o łącznej powierzchni ok. 3 ha w miejscowości

Łukomie, Gmina Rościszewo, wraz ze strefą ochrony konserwatorskiej - 150 m od granic parku.

Źródło: <http://www.rosciszewo.pl/>

5.1.5. Pomoc społeczna

Jednostką organizacyjną w zakresie pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Rościszewo jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej**, który realizuje zadania własne Gminy w zakresie: udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i celowych, dożywianie dzieci, sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Do zadań GOPS należy również:

- ustalanie uprawnień, przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych,
- przejmowanie środków Państwowego Funduszu Kombatanów i przyznawanie kombatantom i członkom ich rodzin doraźnej pomocy materialnej i okresowej pomocy materialnej,
- występowanie do sądu o wyrażenie zgody na umieszczenie osoby w domu pomocy.

Ośrodek realizuje swoje działania przy współpracy z istniejącymi instytucjami, organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowymi, zakładami pracy, z zagranicą, osobami fizycznymi i innymi osobami prawnymi.

Tabela 10. Pomoc społeczna w Gminie Rościszewo

Pomoc społeczna - świadczenia	Stan na dzień 31.12.2010r.	Stan na dzień 31.12.2011r.	Stan na dzień 31.12.2012r.
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	353	342	348
Z powodu ubóstwa	125	111	113
Z powodu bezrobocia	83	97	99
Z powodu niepełnosprawności	35	35	37
Z powodu długotrwałej choroby	41	35	30
Z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	56	48	50
Z powodu zdarzeń losowych	0	2	3
Z powodu przemocy w rodzinie	4	5	8
Z powodu bezdomności	1	1	1
Z powodu alkoholizmu	8	8	8

Kwota świadczeń w tys. zł [zadania własne gminy]	497 467	502 226	553 936
---	---------	---------	---------

Źródło: Urząd Gminy Rościszewo

Ze świadczeń GOPS w 2012 roku korzystało 348 osób.

Łączna liczba korzystających z pomocy Ośrodka zmalała w porównaniu z rokiem 2010, jednakże łączna kwota świadczeń w 2012 roku wzrosła w porównaniu do roku 2010. Należy podkreślić, że oczekiwane w wyniku realizacji odpowiedniej strategii podniesienie jakości życia mieszkańców oraz drobnej przedsiębiorczości na terenie Gminy przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy, a tym samym do zmniejszania bezrobocia na terenie Gminy i spadku liczby osób bezrobotnych korzystających obecnie z pomocy GOPS. Tym samym, Gmina będzie mogła część zaoszczędzonych środków finansowych przeznaczyć na inne cele związane z pomocą społeczną, lub wykorzystać zupełnie na inne cele (np. inwestycyjne).

GOPS w Rościszewie prowadzi bardzo aktywną działalność na rzecz pomocy mieszkańcom Gminy znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Aktywność ta przejawia się m.in. w realizowaniu licznych projektów współfinansowanych ze środków unijnych takich jak np. „Aktywizacja zawodowa szansą na lepsze jutro”.

5.1.6. Bezpieczeństwo publiczne

Na atrakcyjne warunki do zamieszkania wpływa również bezpieczeństwo publiczne. Zadania związane z utrzymaniem porządku publicznego oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa realizowane są przez podmioty odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa, w tym:

- Komenda Powiatowa Policji w Sierpcu,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rościszewie.

Tabela 11. Liczba wypadków i przestępstw na terenie Gminy Rościszewo w latach 2010 - 2012

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Liczba wypadków	5 (23 kolizje)	0	9
W tym ze skutkiem śmiertelnym	-	0	2
Liczba przestępstw	65	74	90

Źródło: Urząd Gminy Rościszewo

Na przestrzeni lat 2010-2012 wzrosła liczba wypadków w Gminie Rościszewo. Ponadto, mimo podejmowania przez służby porządkowe zintensyfikowanych działań liczba przestępstw na terenie Gminy Rościszewo wzrosła w porównaniu z rokiem 2010 o 38,46%.

5.2. Usługi komunalne

5.2.1. Usługi wodociągowe i kanalizacyjne

WODOCIAG

Poziom zwodociągowania Gminy Rościszewo jest dość wysoki – w roku 2012 ponad 60% ludności korzysta z sieci wodociągowej.

Sprawami dotyczącymi rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy zajmuje się Referat Rozwoju Gospodarki Komunalnej, Rolnictwa i Budownictwa Urzędu Gminy w Rościszewie.

Na koniec 2012 roku na obszarze Gminy Rościszewo funkcjonowała instalacja wodociągowa o łącznej długości 131 km prowadząca do 926 budynków mieszkalnych. Ilość dostarczonej wody wynosiła łącznie 193 dam³.

Tabela 12. Sieć wodociągowa w Gminie Rościszewo

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	126,1	129,4	129,5	130,0	131,0
długość czynnej sieci rozdzielczej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	126,1	129,4	129,5	130,0	131,0
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	908	918	920	920	926
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	157,3	156,9	163,4	172,4	193,0
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	2594	2606	2692	2687	2703
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	37,7	37,9	38,0	40,5	45,2
zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	m ³	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca	m ³	37,7	37,9	38,0	40,5	45,2

Źródło: Dane GUS

KANALIZACJA

Na koniec 2012 roku długość czynnej kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Rościszewo wynosiła 5,2 km i funkcjonowała jedynie na terenie Rościszewa przy ulicach: Armii Krajowej, Parkowa, Wyszyńskiego, Jana Pawła II, Bolesława Prusa, Słowackiego, Konopnickiej, Mickiewicza, Witosa, Kościuszki oraz Chopina. W chwili obecnej trwają prace nad doprowadzeniem sieci kanalizacyjnej na terenie Rościszewa do ulicy Polnej, Reymonta oraz Żeromskiego.

Sieć kanalizacji sanitarnej odprowadza ścieki do gminnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej przy ul. B. Prusa 4 w Rościszewie. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna z wykorzystaniem metody osadu czynnego w układzie SBR. Jej przepustowość wynosi 200 m³/dobę, z możliwością rozbudowy do 400 m³/dobę.

Tabela 13. Sieć kanalizacyjna i oczyszczalnie ścieków w Gminie Rościszewo

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	3,4	3,4	3,3	3,3	5,2
długość czynnej sieci kanalizacyjnej będącej w zarządzie bądź administracji gminy	km	3,4	3,4	3,3	3,3	5,2
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Szt.	40	40	54	54	102
ścieki odprowadzone	dam ³	2,8	6,0	3	8	10
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	152	152	210	260	445

Źródło: Dane GUS

Na terenie Gminy Rościszewo nie funkcjonują prywatne oczyszczalnie ścieków. Istotnym elementem w uporządkowaniu systemu kanalizacji na terenie Gminy jest funkcjonowanie przydomowych oczyszczalni ścieków.

Niski poziom skanalizowania Gminy Rościszewo wynika głównie z typowo rolniczego charakteru gminy, a więc dominującej rozproszonej zabudowie. Układ przestrzenny gminy i stan zabudowy uniemożliwia rozbudowę sieci kanalizacyjnej na obszarze całej Gminy, gdyż nie wszędzie jest to uzasadnione ekonomicznie. Mimo to, jednak władze gminy nieustannie podejmują działania dotyczące rozbudowywania sieci kanalizacyjnej, jeżeli jest to możliwe zarówno pod względem prawnym jak i ekonomicznym.

W związku z tym, że sieć wodno-kanalizacyjna jest jednym z podstawowych elementów warunkujących jakość życia mieszkańców oraz rozwój mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na każdym terenie, to Gmina Rościszewo systematycznie i w miarę zapotrzebowania realizuje inwestycje w tym zakresie. Należy podkreślić, że podłączenie do sieci wodociągowej jest zapewnione każdemu nowemu gospodarstwu domowemu. Natomiast rozbudowa sieci kanalizacyjnej następuje w pierwszej kolejności na obszarze Gminy o dużej koncentracji zabudowy, gdzie rozbudowa ta jest uzasadniona i opłacalna ekonomicznie. W przypadku terenów, gdzie podłączenie do sieci kanalizacyjnej jest nieopłacalne, władze Gminy Rościszewo od 5 lat realizują program dotyczący budowy

przydomowych oczyszczalni ścieków. Władze Gminy powinny dążyć do zwiększania koncentracji zabudowy na tych obszarach, gdzie zabudowa mieszkaniowa już funkcjonuje, ponieważ wpłynie to na zwiększenie efektywności wydatkowania środków publicznych poprzez optymalizację kosztów rozbudowy sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej.

5.2.2. Zaopatrzenie w energię

O stopniu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy świadczy również sposób zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą i gaz. I tak:

- **zaopatrzenie w energię elektryczną** - sieć energetyczna zaspokaja teraźniejsze zapotrzebowanie mieszkańców, jest przygotowana na zwiększony pobór i pozostawia możliwość rozbudowy o kolejne pola linowe. Z kolei system zasilania Gminy liniami wysokiego i średniego napięcia (110 kV i 15 kV) w pełni zaspokaja teraźniejsze i przyszłościowe potrzeby energetyczne nawet przy założeniu znacznego tempa rozwoju społeczno – gospodarczego. W związku z tym, Gmina Rościszewo jest w stanie zapewnić zaopatrzenie w energię elektryczną dla nowych gospodarstw domowych oraz podmiotów gospodarczych. Na terenie Gminy zauważalne jest stopniowe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. W miejscowości Łukomie na rzece Skrwa znajduje się młyn wodny z turbiną do wytwarzania prądu.

Gmina przewiduje, iż produkcja energii w oparciu o odnawialne źródła energii naturalnej (słońce, wiatr, woda) będzie rozwijała się zgodnie z potencjałem danego obszaru Gminy

Gmina przewiduje, że możliwe jest, z wyłączeniem stref ochrony konserwatorskiej, uruchomienie instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych na własne potrzeby jako przydomowe elektrownie wiatrowe lub kolektory słoneczne. Obecnie na terenie Gminy Rościszewo energia odnawialna pozyskiwana jest z wiatru – 1 obiekt o mocy 2MW w miejscowości Babiec Piaseczny oraz z energii wody – 1 obiekt o mocy 0,022 MW w miejscowości Borowo.

- **zaopatrzenie w gaz** – na terenie Gminy Rościszewo nie ma sieci gazu przewodowego. W chwili obecnej gazyfikacja Gminy Rościszewo z punktu widzenia obecnego dostawcy gazu jest nieopłacalna ekonomicznie ze względu na zbyt rozproszoną zabudowę oraz występowanie niewielkiego zapotrzebowania na gaz ziemny, co czyni tego typu inwestycję nieopłacalną z ekonomicznego punktu widzenia. Mieszkańcy korzystają z gazu przechowywanego w butlach lub zbiornikach przydomowych. Należy jednak podkreślić, że potencjalny wzrost liczby mieszkańców Gminy Rościszewo w dłuższej perspektywie czasu może przyczynić się do budowy sieci gazowej na terenie Gminy, co z pewnością zwiększy jej atrakcyjność osiedleńczą;
- **zaopatrzenie w energię ciepłą** - na terenie Gminy Rościszewo nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Zarówno budynki jednorodzinne, jak zakłady usługowe i urzędy ogrzewane

będą z indywidualnych kotłowni zasilanych gazem płynnym, olejem lub paliwami stałymi. W przypadku kiedy nastąpiłaby budowa sieci gazowej w wyniku wzrostu liczby mieszkańców Gminy oraz wzrostu podmiotów gospodarczych (a tym samym wzrostu liczby osób i podmiotów zainteresowanych podłączeniem się do sieci gazowej), możliwe byłoby wykorzystanie gazu ziemnego nie tylko na cele bytowe, ale również do celów grzewczych. Gaz przewodowy jest bowiem jednym z najbardziej ekologicznych i komfortowych w użyciu nośników energii.

W chwili obecnej prowadzonych jest 10 postępowań administracyjnych w sprawie odnawialnych źródeł energii, co świadczy o dużym zainteresowaniu takim sposobem pozyskiwania energii oraz dostrzeżeniu istniejącego potencjału Gminy w tym zakresie.

Analizując zaopatrzenie Gminy w energię należy stwierdzić, że największą niedogodnością w tym zakresie dla obecnych jak i potencjalnych mieszkańców i przedsiębiorców, jest brak dostępu do sieci gazowej. Główną przyczyną takiego stanu jest zbyt niski popyt, co czyni inwestycję nieopłacalną ekonomicznie z punktu widzenia przedsiębiorstwa gazowniczego. Brak dostępu do gazu sieciowego uniemożliwia z kolei wykorzystanie tego surowca jako ekologicznego źródła ogrzewania budynków mieszkalnych i gospodarczych. W związku z tym, aby uprawdopodobnić ewentualną gazyfikację, Gmina powinna podjąć działania zmierzające do wzrostu liczby jej mieszkańców oraz zachęcić zewnętrznych przedsiębiorców do inwestowania na tym terenie.

5.2.3. Infrastruktura komunikacyjna

Infrastrukturę drogową na terenie Gminy Rościszewo stanowią drogi:

- droga wojewódzka nr 541 relacji Lubawa – Żuromin – Sierpc – Dobrzyń n. Wisłą o długości 12,2 km na terenie Gminy,
- drogi powiatowe o łącznej długości 68 km,
- drogi gminne o długości około 32,8 km (bitumiczno – żwirowe),
- drogi wewnętrzne o długości 47,3 km (bitumiczno – żwirowo – gruntowe).

Drogi gminne posiadają nawierzchnię bitumiczno – żwirową i ich stan jest dobry, jednak część z nich wymaga remontu.

W chwili obecnej, największe znaczenie dla ruchu komunikacyjnego mieszkańców Gminy oraz dla rozwoju mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na terenie Gminy Rościszewo, odgrywa droga wojewódzka 541, która przecina się z drogą krajową nr 10, która zapewnia doskonałe połączenie z okolicznymi ośrodkami miejskimi i wiejskimi.

Budowa nowych dróg, obok bieżącej konserwacji i remontów istniejących szlaków komunikacyjnych, będzie wpływała pozytywnie na rozwój Gminy.

Tabela 14. Drogi powiatowe na terenie Gminy Rościszewo (stan na dzień 31.12.2012 r.)

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość odcinka (m)	Rodzaj nawierzchni
1	3706W	Gr. Woj. Puszcza - Września	4347	Cześć bitumiczna częściowo żwirowo
2	3707W	Łukomie – Dziki Bór	3500	Twarda bitumiczna
3	3708W	Stopian – Pianki - Puszcza	3866	Twarda bitumiczna
4	3710W	Łukomie - Białasy	3538	Twarda bitumiczna
5	4620W	Poniatowo - Borowo	7812	Twarda bitumiczna
6	3711W	Stopin - Września	2787	Twarda bitumiczna
7	3712W	Rościszewo - Września	5105	Twarda bitumiczna
8	3713W	Rościszewo – Łukomie	3863	Twarda bitumiczna
9	3736W	Sierpc - Dąbrówki - Kuski	3410	Twarda bitumiczna
10	3737W	Rościszewo – Kuski - Komorowo	4881	Twarda bitumiczna
11	3738W	Rościszewo – Zabowo - Szumanie	3432, 3000	Częściowo twarda bitumiczna, częściowo polna
12	3739W	Rościszewo – Jaworowo – gr. pow.	4950, 3000	Częściowo twarda bitumiczna, częściowo polna
13	3741W	Lelice – Grąbiec - Zawady	3350, 4000	Częściowo twarda bitumiczna, częściowo polna
14	3742W	Goleszyn – Borkowo-Zgagowo	2124	Twarda bitumiczna

Źródło: Urząd Gminy Rościszewo

Tabela 15. Drogi gminne na terenie Gminy Rościszewo (stan na dzień 31.12.2012 r.)

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość odcinka (m)	Rodzaj nawierzchni
1	370301W	Granica Gminy – Topiąca – Łukomie Kolonia	3500	Żwirowa
2	370302W	Dr. Nr 107 – Września – granica powiatu	1250, 2050	Twarda bitumiczna, żwirowa
3	370303W	Września – Droga Powiatowa nr 108	1000	Częściowo twarda bitumiczna, częściowo żwirowa
4	370304W	Gorzeń - Łukomie	2000, 1900	Częściowo twarda bitumiczna, częściowo żwirowa
5	370305W	Stopin - Lipinki	2300, 3400	Częściowo twarda bitumiczna, częściowo żwirowa
6	370306W	Łukomie – Babiec – dr. Nr 541	1400, 4100	Częściowo twarda bitumiczna, częściowo żwirowa

7	370307W	Borowo- dr. Powiatowa nr 110	1400, 200	Częściowo żwirowa, częściowo bitumiczna
8	370308W	Rościszewo - Ostrów	500, 3500	Twarda bitumiczna, żwirowa
9	370310W	Babiec Piaseczny Kolonia – dr. woj. Nr 541	900	Twarda bitumiczna
10	370310W	Dr. Nr 541 Zamość	650, 2950	Twarda bitumiczna, żwirowa
11	370311W	Dr. Nr 134 – Borkowo Wielkie	900	Żwirowa

Źródło: Urząd Gminy Rościszewo

Łączna długość chodników istniejących na terenie Gminy Rościszewo wynosi 18 km, które znajdują się w sołectwach: Borowo, Łukomie, Stopin, Rościszewo, Polik, Rzeszotary Pszczele, Rzeszotary Chwały. W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego mieszkańcom Gminy, planuje się dalszą rozbudowę chodników i budowę ścieżek rowerowych na terenie Gminy.

Infrastruktura komunikacyjna to również **transport publiczny**. Obecnie, Gmina Rościszewo zapewnia obsługę autobusową umożliwiającą połączenie z pobliskimi miastami i miejscowościami głównie dzięki liniom PKS oraz przedsiębiorców prywatnych. Linie są prowadzone wzdłuż drogi wojewódzkiej i większości dróg powiatowych. Oferta autobusowa jest dostosowana do istniejącego zapotrzebowania. Układ linii i przystanków zapewnia dobrą dostępność dla większości obszarów gminy, jednak część zabudowy znajduje się poza zasięgiem bezpośredniej obsługi komunikacją autobusową.

Na terenie Gminy Rościszewo jednym z elementów zapewniających bezpieczeństwo mieszkańców Gminy jest istniejące oświetlenie uliczne. Obecnie na terenie Gminy istnieje 555 sztuk lamp. Oświetlenie było modernizowane w 2009 roku, co wskazuje na jego dobry stan technicznym.

5.2.4. Mieszkalnictwo

Obszar Gminy Rościszewo ma charakter podmiejski i dominuje tam zabudowa jednorodzinna.

Wzdłuż dróg gminnych i powiatowych zabudowa ma charakter zabudowy zwartej – ulicówki lub luźnej – rzędówki. We wsiach bardziej odległych dominuje zabudowa zagrodowa złożona z budynków mieszkalnych, budynków inwentarskich (np. obór, chlewni, stajni), składowych (stodół), szklarni i budynków gospodarczych (garaży, składów itp.).

Zgodnie z danymi GUS, w 2010 roku na terenie Gminy Rościszewo istniało 1 069 mieszkań, na które składało się 4 800 izb o łącznej powierzchni 93 785 m². Gmina posiadała w 2007

roku 10 mieszkań komunalnych o łącznej powierzchni użytkowej 588 m², które były przeznaczone pod wynajem.

Na terenie Gminy Rościszewo dominuje zabudowa jednorodzinna, której rozwój związany jest bezpośrednio z napływem nowych mieszkańców oraz atrakcyjną ceną działek budowlanych w stosunku do cen na terenie ośrodków miejskich. Obecnie na terenie Gminy wzdłuż głównych szlaków drogowych znajdują się tereny posiadające bezpośredni dostęp do infrastruktury technicznej (dróg, sieci energetycznej, wodociągów i w niektórych przypadkach kanalizacji), które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową oraz gospodarczą (również ze względu na duże natężenie ruchu na tej drodze). Koncentracja zabudowy mieszkaniowej na tych terenach będzie efektywna finansowo zarówno dla Gminy jak i potencjalnych mieszkańców. Należy zatem zakładać, że prognozowany wzrost liczby mieszkańców Gminy będzie skutkował wzrostem zapotrzebowania na te działki.

6. Partnerstwa Gminy Rościszewo

Gmina Rościszewo bardzo aktywnie uczestniczy we współpracy z innymi samorządami. Poniżej przedstawiono relacje partnerskie z innymi samorządami.

Gmina Rościszewo należy do związków komunalnych lub organizacji stworzonych w celu rozwiązywania lokalnych/regionalnych problemów do organizacji takich jak:

Lokalna Grupa Działania „Sierpeckie Partnerstwo” - Lokalna grupa działania powstała z inicjatywy przedstawicieli gmin powiatu sierpeckiego i ukonstytuowała się w formie prawnej stowarzyszenia. Spośród kilku zgłoszonych pomysłów wybrano dla niej nazwę: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Sierpeckie Partnerstwo”. LGD „Sierpeckie Partnerstwo” jest młodą organizacją powstałą z myślą o realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Lokalna Organizacja Turystyczna – jest organizacją współpracy samorządu terytorialnego (zwłaszcza samorządu szczebla powiatowego lub gminnego) i lokalnej branży turystycznej (szeroko rozumianej ze względu na heterogeniczny charakter gospodarki turystycznej) w zakresie promocji turystycznej obszaru obejmującego działalność tej organizacji, a w szczególności kreowania (tworzenia, promocji i rozwoju) lokalnych produktów turystycznych

Należy podkreślić, że partnerstwo Gminy Rościszewo z innymi podmiotami sektora publicznego jest szansą dla rozwoju samej Gminy, jak i całego regionu. Dzięki partnerstwom możliwe będzie zwiększenie atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej Gminy poprzez wspólne realizowanie niektórych projektów technicznych i społecznych. Partnerstwo umożliwi bowiem osiągnięcie korzyści z realizacji danej inwestycji przy znacznie mniejszych

nakładach (w ramach projektów partnerskich, koszty projektu rozkładają się proporcjonalnie na każdego z partnerów).

7. Analiza budżetu Gminy Rościszewo

7.1. Dochody budżetu Gminy Rościszewo

Dane dotyczące zmiany struktury poszczególnych dochodów budżetu Gminy Rościszewo w latach 2008 – 2012 przedstawiono w tabeli 16.

Tabela 16. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Gminy Rościszewo w latach 2008-2012 [zł]

Dochody	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	13 006 442,23	12 503 131,18	12 094 162,41	12 582 029,38	14 694 883,43
majątkowe	1 893 393,25	928 534,00	169 388,80	596 970,00	1 884 177,00
bieżące	11 113 048,98	11 574 597,18	11 924 773,61	11 985 059,38	12 810 706,43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Struktura dochodów Gminy Rościszewo na przestrzeni analizowanych lat wykazuje się dużą zmiennością. Od 2008 r. nastąpił wzrost dochodów Gminy Rościszewo o 12,99%. Udział **dochodów bieżących** w 2008 r. wyniósł 85,44%, w 2009 – 92,57%, w 2010 r. – 98,60%, w 2011 – 95,26%, a w roku 2012 – 97,12%. Dochody bieżące są źródłem finansowania zadań własnych danej jednostki samorządu terytorialnego i to na ich wysokość gmina ma możliwość oddziaływania. Im większy udział mają one w budżecie, tym łatwiejszy i bardziej przewidywalny jest proces prognozowania budżetu. Wzrostowi dochodów bieżących sprzyja wzrost lokalnej bazy ekonomicznej możliwy do osiągnięcia m.in. w wyniku realizacji inwestycji służących lokowaniu nowej oraz dalszemu rozwojowi istniejącej działalności gospodarczej oraz rozwojowi mieszkalnictwa. Procesy te z kolei w dłuższym okresie czasu zwiększają bazę podatkową.

W strukturze dochodów Gminy Rościszewo zauważalne jest także występowanie co roku niewielkiej w stosunku do dochodów bieżących kwoty **dochodów majątkowych**, do których zalicza się:

- dotacje i środki przeznaczone na inwestycje,
- dochody ze sprzedaży majątku,
- dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Analizując strukturę dochodów Gminy Rościszewo z podziałem na ich rodzaj, to największy udział w analizowanym okresie stanowiła subwencja ogólna (za wyjątkiem lat 2010 i 2012, kiedy to największy udział stanowiły dochody własne gminy).

Tabela 17. Dochody Gminy Rościszewo w latach 2008-2012 [zł]

Dochody	2008	2009	2010	2011	2012
dochody własne	3 370 010,36	2 334 082,39	1 766 381,50	1 987 879,34	3 530 884,30
subwencja ogólna	6 092 685,00	6 896 359,00	6 974 596,00	6 893 341,00	7 044 026,00
dotacja ogółem	3 543 746,87	3 272 689,79	3 353 184,91	3 700 809,04	4 119 973,13
DOCHODY OGÓLEM	13 006 442,23	12 503 131,18	12 094 162,41	12 582 029,38	14 694 883,43

Źródło: Dane GUS

Dochody własne

Wysokość dochodów własnych Gminy Rościszewo ulegała wahaniom, jednakże w latach 2008 - 2012 odnotowano ponad 4,78% wzrost dochodów własnych. Największy procentowy spadek dochodów własnych odnotowano z tytułu pozostałych dochodów własnych. Z kolei w analizowanym okresie największy procentowy wzrost dochodów własnych odnotowano z tytułu: podatku od nieruchomości i dochodów z majątku.

Tabela 18. Poszczególne kategorie dochodów własnych Gminy Rościszewo [zł]

Rodzaj podatku	2008	2009	2010	2011	2012
WPLYWY Z OPŁAT I PODATKÓW	2 180 369,18	963 168,78	1 025 078,19	1 211 542,42	2 616 664,41
podatek rolny	211 117,10	211 412,42	176 463,98	175 361,65	268 210,80
podatek leśny	10 039,70	10 101,50	9 970,00	10 140,00	11 790,70
podatek od nieruchomości	293 044,29	295 188,81	308 386,16	309 488,50	462 986,53
podatek od środków transportowych	8 491,85	6 716,20	8 676,00	9 176,60	9 984,00
podatek od ccp	33 779,00	34 942,25	28 288,95	26 977,73	44 985,00
wpływy z opłaty skarbowej	21 048,80	24 375,00	19 497,00	20 233,00	21 218,00
dochody z majątku	39 380,75	40 887,06	117 424,78	87 414,73	433 652,31
wpływy z usług	301 927,99	304 011,54	313 269,32	338 448,21	438 340,07
pozostałe dochody własne	1 261 539,70	35 534,00	43 102,00	234 302,00	925 497,00

Źródło: Dane GUS

Tabela 19. Udział w podatkach stanowiących dochód państwa w Gminie Rościszewo w latach 2008-2012 [zł]

Udział w podatkach stanowiących dochód państwa	2008	2009	2010	2011	2012
od osób fizycznych	527 157,00	478 420,00	621 465,00	645 480,00	649 671,00
od osób prawnych	3 933,05	335,92	553,49	692,36	580,78
DOCHODY WŁASNE	531 090,05	478 755,92	622 018,49	646 172,36	650 251,78

Źródło: Dane GUS

Największy udział w dochodach własnych Gminy Rościszewo w 2012 r. miały podatki stanowiące dochód państwa od osób fizycznych. Udział ten wyniósł 19,89%. Należy

podkreślić, że Gmina Rościszewo może w sposób pośredni oddziaływać na wysokość dochodów z udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, m.in. poprzez systematyczne tworzenie dogodnych warunków do osiedlania się na swoim terenie. W 2012 r. wpływy z tytułu: podatku rolnego, podatku leśnego, podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku od środków transportowych, z tytułu opłaty skarbowej, usług, a także dochody z majątku oraz udział w podatkach stanowiących dochód państwa od osób prawnych stanowiły mniej niż 2% dochodów Gminy ogółem. Gmina jednak może wpływać na wzrost podatku od osób prawnych tworząc korzystne warunki do podejmowania działalności gospodarczej, by na jej terytorium powstało jak najwięcej podmiotów gospodarczych. Działania zachęcające potencjalnych przedsiębiorców mogą obejmować promocję Gminy jako dobrego miejsca do rozwoju przedsiębiorczości, a także działania związane z uzbrajaniem terenów pod inwestycje.

Subwencja ogólna

Dochody z tytułu subwencji ogólnej stanowiły w roku 2008 – 46,84% ogółu dochodów Gminy Rościszewo, zaś w roku 2012 – 47,94%. Ponad 49,61% subwencji stanowi subwencja oświatowa.

Tabela 20. Udział poszczególnych części subwencji w ogólnym dochodzie Gminy Rościszewo w latach 2008-2012 [zł]

Subwencja	2008	2009	2010	2011	2012
część oświatowa subwencji ogólnej	3 089 572,00	3 292 232,00	3 304 414,00	3 327 543,00	3 494 349,00
uzupełnienie subwencji ogólnej	0,00	90 395,00	0,00	0,00	8 316,00
część równoważąca subwencji ogólnej	245 591,00	284 849,00	299 387,00	247 831,00	203 307,00
część wyrównawcza subwencji ogólnej	2 757 522,00	3 228 883,00	3 370 795,00	3 317 967,00	3 338 054,00
Razem	6 092 685,00	6 896 359,00	6 974 596,00	6 893 341,00	7 044 026,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Dotacje

W perspektywie lat 2008 - 2012 wysokość dotacji celowych w strukturze dochodów Gminy Rościszewo wzrosła o ok. 7,05%. Należy również zauważyć, udział dotacji ogółem w dochodach Gminy Rościszewo zwiększył się w analizowanym okresie o 0,79 p.p.

Tabela 21. Dotacje w budżecie Gminy Rościszewo w latach 2008-2012

Dotacje	2008	2009	2010	2011	2012
dotacje ogółem	3 543 746,87	3 272 689,79	3 353 184,91	3 700 809,04	4 119 973,13

dotacje celowe	3 543 746,87	3 226 411,41	3 345 765,14	3 328 390,25	3 793 378,30
pozostałe	0,00	46 278,38	7 419,77	372 418,79	326 594,83
% udział w dochodach	27,25%	26,17%	27,73%	29,41%	28,04%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

7.2. Wydatki budżetu Gminy Rościszewo

W latach 2008 - 2012 wydatki Gminy Rościszewo wzrosły o 5,5%. Największy udział stanowią **wydatki bieżące** (ponad 78,19% w 2012 r.), które przeznaczane są na bieżące realizowanie zadań własnych Gminy. W okresie 2008 - 2012 można zaobserwować systematyczny wzrost wydatków bieżących Gminy, który jest spowodowany:

- realizowaniem przez Gminę Rościszewo nowych zadań, które zostały sędowane na wszystkie gminy przez Państwo, jednakże nie zostały przekazane dodatkowe środki na ich realizację. W związku z tym, gmina realizuje więcej zadań własnych przy takim samym budżecie,
- pojawieniem się nowych kosztów eksploatacyjnych generowanych przez nowo zrealizowane inwestycje (np. koszty utrzymania dróg, boisk wielofunkcyjnych itp.).

Należy zauważyć, że oprócz wydatków bieżących, w budżecie Gminy występują również **wydatki majątkowe**, wynikające z aktywnej polityki inwestycyjnej Gminy Rościszewo. Wydatki majątkowe pełnią rolę wydatków rozwojowych, przekładając się bezpośrednio na wzrost potencjału mieszkaniowego, turystycznego i inwestycyjnego Gminy, a przede wszystkim poprawę jakości życia mieszkańców.

Tabela 22. Wydatki Gminy Rościszewo w latach 2008 - 2012

Wydatki	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem	14 147 622,43	12 196 721,36	12 105 869,77	12 528 387,31	14 924 578,32
majątkowe	4 704 712,94	2 394 770,82	1 646 115,76	1 863 630,03	3 255 027,17
% udział w. majątkowych	33,25%	19,63%	13,60%	14,88%	21,81%
bieżące	9 442 909,49	9 801 950,54	10 459 754,01	10 664 757,28	11 669 551,15
% udział w. bieżących	66,75%	80,37%	86,40%	85,12%	78,19%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Tabela 23. Struktura wydatków Gminy Rościszewo w latach 2008-2012 [zł]

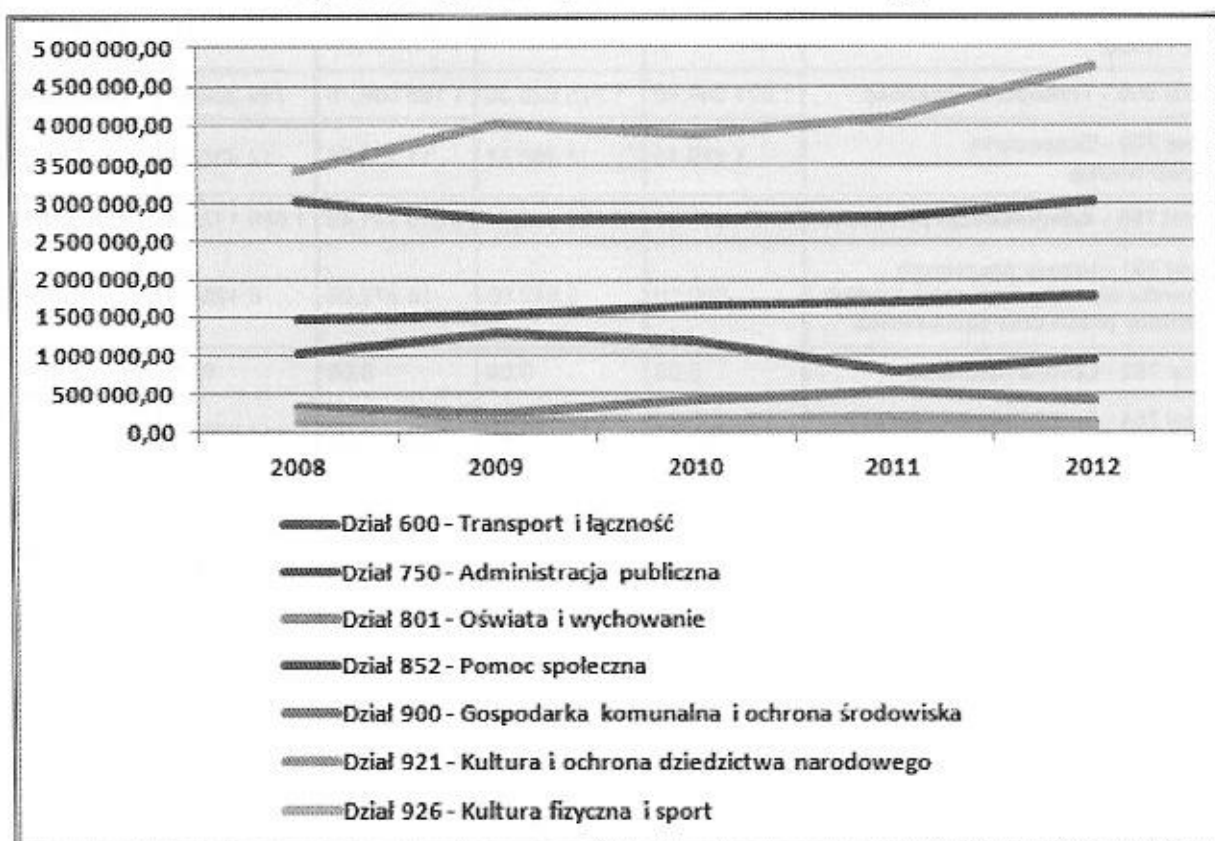
Wydatki	2008	2009	2010	2011	2012
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	1 797 554,38	674 539,42	915 594,39	1 146 620,84	2 126 320,36
Dział 150 - Przetwórstwo przemysłowe	0,00	0,00	0,00	5 699,90	40,80

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ROŚCISZEWO NA LATA 2014 - 2020

Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	1 856 186,96	367 799,56	207 841,96	206 107,01	269 472,47
Dział 600 - Transport i łączność	1 021 046,40	1 275 628,30	1 185 058,19	799 204,62	938 063,44
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	1 179,70	14 466,51	11 256,76	12 430,15	12 738,38
Dział 750 - Administracja publiczna	1 464 078,21	1 526 770,74	1 643 741,46	1 689 112,63	1 766 924,53
Dział 751 - Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	600,00	5 542,00	18 272,00	6 125,00	723,00
Dział 752 - Obrona narodowa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	101 381,73	211 142,29	132 744,26	111 896,87	578 186,05
Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	15 031,56	16 097,84	14 541,08	14 354,30	0,00
Dział 757 - Obsługa długu publicznego	137 206,18	290 924,11	219 168,62	286 450,78	310 565,63
Dział 758 - Różne rozliczenia	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dział 801 - Oświata i wychowanie	3 409 291,02	4 024 160,55	3 895 795,43	4 107 413,64	4 755 864,09
Dział 851 - Ochrona zdrowia	314 223,15	274 760,30	44 281,55	34 347,72	40 443,67
Dział 852 - Pomoc społeczna	3 025 581,28	2 803 203,17	2 792 871,12	2 826 124,96	3 038 150,45
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	0,00	0,00	77 676,12	114 221,13
Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	309 963,00	301 164,90	365 533,23	383 587,87	341 137,23
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	317 850,05	242 122,83	414 897,02	529 588,06	428 304,49
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	130 000,00	127 000,00	160 554,56	202 678,29	140 607,69
Dział 926 - Kultura fizyczna i sport	246 448,81	41 398,84	83 718,14	88 968,55	62 814,91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 3. Wybrane wydatki w latach 2008-2012 [zł]

Źródło: Opracowanie własne

Analizując strukturę wydatków Gminy Rościszewo w latach 2008-2012 można zauważyć następujące relacje:

- od 2011 roku wydatki ogółem Gminy Rościszewo systematycznie wzrastają, a w okresie 2008-2012 nastąpił wzrost wydatków Gminy o ok. 5,5%;
- w całym analizowanym okresie największa część środków finansowych kierowana była na cele oświaty i wychowania – w 2012 r. wydatki te stanowiły 31,87% wszystkich wydatków. Biorąc pod uwagę wysokość subwencji oświatowej oraz poziom wydatków w dziale „Oświata i wychowanie” należy stwierdzić, że cała część dochodów z tytułu subwencji pokrywa wydatki związane z wynagrodzeniami pracowników oświaty, natomiast pozostałe wydatki spoczywają na organie prowadzącym, czyli na Gminie Rościszewo.

Tabela 24. Wysokość subwencji oświatowej i wydatków na oświatę na terenie Gminy Rościszewo w latach 2008-2012 [zł]

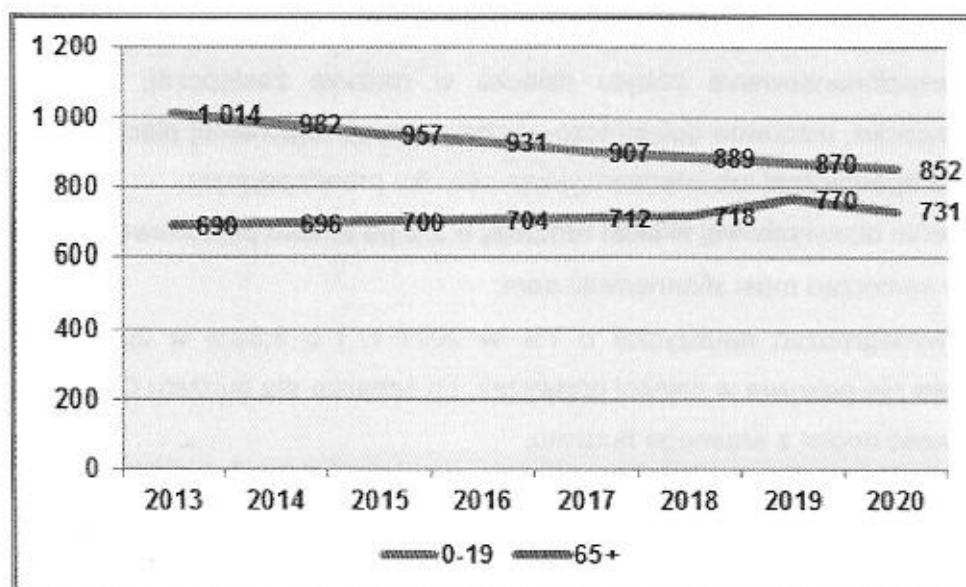
Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
subwencja oświatowa	3 089 572,00	3 292 232,00	3 304 414,00	3 327 543,00	3 494 349,00
wydatki na oświatę	3 409 291,02	4 024 160,55	3 895 795,43	4 107 413,64	4 755 864,09
Różnica	-319 719,02	-731 928,55	-591 381,43	-779 870,64	-1 261 515,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wydatki na oświatę związane są głównie z zapewnieniem bazy oświatowej o wysokim standardzie, a także z zapewnieniem wysokiego poziomu nauczania. Ograniczenie tych wydatków wpłynie niekorzystnie na poziom i wizerunek oświaty na terenie Gminy, nad którym to pracuje intensywnie już od kilku lat. W związku z tym, w dłuższym okresie należy dążyć do zwiększenia subwencji oświatowej poprzez zwiększenie liczby uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie Gminy. Wzrost liczby uczniów nastąpi w wyniku zwiększenia atrakcyjności Gminy pod względem osadnictwa. W wyniku migracji na teren Gminy wzrośnie m.in. liczba dzieci, a każdy uczeń to dodatkowe dochody dla Gminy z tytułu subwencji oświatowej;

- na uwagę zasługuje również zwiększająca się od 2008 r. kwota wydatków na potrzeby opieki społecznej, dopiero od roku 2011 r. udział ten zmniejsza się. Udział tej grupy wydatków w 2012 r. zmalał o ok. 0,42% w stosunku do 2008 r. co wynikało m.in. ze zmiany przepisów prawa (m.in. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która to doprowadziła do zwiększenia potencjalnej liczby beneficjentów świadczeń alimentacyjnych). Wprawdzie podstawowym źródłem finansowania tych wydatków były dotacje budżetu państwa przekazywane na realizację zadań zleconych, jednak z upływem czasu zwiększał się także zakres zadań finansowanych środkami własnymi budżetów gmin. Ponadto, analizując zachodzące zmiany demograficzne należy zakładać, że udział tej grupy wydatków w ogólnej kategorii wydatków będzie wykazywał w dłuższym okresie czasu tendencję rosnącą. Należy również zauważyć, że wydatki na opiekę społeczną są drugimi, co do wielkości wydatkami Gminy Rościszewo, które w 2012 r. stanowiły prawie 20,36% całkowitych wydatków Gminy;

Wykres 4. Prognoza ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym w Gminie Rościszewo [osoba]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

- wydatki na administrację publiczną w 2012 r. stanowiły 11,84% wydatków ogółem Gminy,
- coraz więcej środków przeznaczana się w dziedzinach tj. gospodarka komunalna, rolnictwo i łowiectwo;
- coraz mniej środków przeznaczana się na dział „transport i łączność”, które wykorzystywane są m.in. na utrzymanie dróg gminnych.

Należy jednak podkreślić, że w latach 2005 - 2011 władze centralne przekazały gminom nowe zadania albo rozszerzyły zakres dotychczas realizowanych zadań bez odpowiedniego zabezpieczenia ich finansowania. Dodatkowo liczne zmiany ustawowe spowodowały zmniejszenie dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego. Do zmian tych należą m.in.:

- nowe zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej - Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r., nakłada na jednostki samorządu terytorialnego wiele nowych zadań z zakresu wspierania rodziny oraz opieki nad dzieckiem i rodziną. Ustawa wprowadza przede wszystkim nowe kategorie pracowników samorządowych – asystenta rodziny oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Niejasne sformułowania użyte w ustawie stawiają pod znakiem zapytania obligatoryjność zatrudniania w gminach asystentów rodziny. Ponadto, ustawa nakłada na gminę liczne zadania własne, których realizacja wymaga znacznych środków finansowych. Szczegółowe ich wyliczenie określa dział VI ustawy. Od 1 stycznia 2012 r. do zadań własnych każdej gminy należy także:
 - opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
 - tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
 - współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- zwiększenie obowiązkowej składki rentowej o 2% po stronie pracodawcy. Podwyżkę tych kosztów samorząd musi sfinansować sam;
- wzrost wynagrodzeń nauczycieli o 7% w 2011 r. i o 3,85% w 2012 r. Subwencja oświatowa nie pokrywa w całości podwyżek, co oznacza dla budżetu Gminy Rościszewo konieczność dopłat z własnego budżetu;
- dodatkowe koszty związane m.in. z systemem ZMOKU (ustawa o ewidencji ludności i dowodach osobistych) lub z nową ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
- ustawa z 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej – całkowicie nowa regulacja, która nakłada nowe zadania w zasadniczej części ustawy oraz (art. 23)

wprowadza zmiany w Prawie geodezyjnym i kartograficznym dotyczącym m.in. gmin (ewidencja miejscowości, ulic i adresów);

- ustawa z 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami, której rozdział 16 mówi, że koszty zezwoleń na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi ochotniczych straży pożarnych są finansowane z budżetu gminy.

Gmina Rościszewo (podobnie jak inne gminy w Polsce), zmuszona jest pokrywać koszty związane z realizacją nowych zadań narzuconych przez władze centralne z budżetu własnego. W związku z tym, że zmiany te dotyczą różnych obszarów funkcjonowania Gminy, to konsekwencją tych zmian jest znaczny wzrost wydatków bieżących Gminy Rościszewo (zwłaszcza w ramach administracji publicznej, opieki społecznej oraz gospodarka komunalna), co w konsekwencji wpływa na wzrost udziału tych wydatków w ogólnej strukturze wydatków Gminy.

7.3. Wynik budżetów Gminy Rościszewo w latach 2008-2012

W tabeli 25 przedstawiono wielkość wydatków budżetowych na tle dochodów Gminy Rościszewo w latach 2008-2012, obrazując tym samym wysokość deficytu budżetowego lub nadwyżki budżetowej.

Tabela 25. Wyniki budżetów Gminy Rościszewo w latach 2008-2012 [zł]

Budżet	2008	2009	2010	2011	2012
Dochody	13 006 442,23	12 503 131,18	12 094 162,41	12 582 029,38	14 694 883,43
Wydatki	14 147 622,43	12 196 721,36	12 105 869,77	12 528 387,31	14 924 578,32
Wynik	-1 141 180,20	306 409,82	-11 707,36	53 642,07	-229 694,89

Źródło: GUS

Jak widać na powyższym zestawieniu w 2008, 2010 i 2012 roku Gmina Rościszewo osiągała deficyt budżetowy, natomiast w latach 2009 i 2011 powstała nadwyżka budżetowa, w której dochody Gminy znacznie przewyższały jej wydatki. Wyniki budżetu Gminy Rościszewo w poszczególnych latach są rezultatem prowadzenia przez władze Gminy intensywnej polityki inwestycyjnej, która szczegółowo została omówiona w kolejnym podrozdziale. Gmina Rościszewo realizując projekty inwestycyjne kieruje się zasadą racjonalnego wydatkowania środków publicznych, co przejawia się m.in. w minimalizowaniu kosztów, o czym świadczy niski deficyt budżetowy w poszczególnych latach w odniesieniu do ogólnej wysokości budżetu.

7.4. Polityka inwestycyjna Gminy

Polityka inwestycyjna gminy polega na świadomym i celowym wyborze przedsięwzięć inwestycyjnych według ustalonych kryteriów oraz na odpowiednim doborze źródeł ich

finansowania, co znajduje odzwierciedlenie w planowaniu strategicznym – w strategii rozwoju JST oraz w planowaniu wieloletnim.

Rozwój społeczno-gospodarczy możliwy jest nie tylko dzięki dochodom własnym gminy, ale również dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym. Dlatego też, środki te stanowią niewątpliwe wsparcie dla budżetu samorządu lokalnego.

Fundusze zewnętrzne można pozyskać z dwóch źródeł, a mianowicie:

- ze źródeł krajowych (np. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska, Narodowy Plan Rozbudowy Dróg Lokalnych),
- ze źródeł unijnych (np. Regionalny Program Operacyjny, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich, Program Operacyjny Kapitał Ludzki).

Gmina Rościszewo aplikuje o środki zewnętrzne pozyskując je na rozwój infrastruktury drogowej, edukacyjnej, społecznej, a także inwestycje w sferze rozwoju społeczności lokalnej.

Wykaz najważniejszych inwestycji zrealizowanych przez Gminę Rościszewo przy wykorzystaniu środków własnych jak i zewnętrznych, scharakteryzowano poniżej.

1. „Adaptacja Budynku Dworu w Rościszewie z jego przebudową na cele użyteczności Publicznej” (2006-2007).
2. „Rozbudowa istniejącego Budynku Ośrodka Zdrowia w Rościszewie” (2006-2008).
3. „Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Rościszewo” (2006-2008).
4. „Rozbudowa i przebudowa Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Rościszewo” (2007-2008).
5. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami we wsi Rościszewo” (2007-2008).
6. „Zagospodarowanie terenu wokół dworu w Rościszewie” (2007).
7. „Przebudowa drogi gminnej z nawierzchni brukowcowej na bitumiczną w m. Zamość” (2007).
8. „Wystrój wewnątrz budynku dworu w Rościszewie – etap II” (2007).
9. „Rozbudowa gminnego kompleksu sportowego w Rościszewie etap II” (2008).
10. „Budowa drogi relacji Babiec Piaseczny – Łukomie, gm. Rościszewo” (2008).
11. „Przebudowa drogi gminnej z nawierzchni brukowcowej na bitumiczną przez miejscowość Lipniki, gm. Rościszewo” (2008).
12. „Sprzedaż i dostawa fabrycznie nowego autobusu 20+1 miejsc przeznaczonych do przewozu osób niepełnosprawnych” (2008).
13. „Prace remontowe przy szkole w Rościszewie” (2008).
14. „Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami na terenie gminy Rościszewo” (2007).
15. „Zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych i śmieciarki do obsługi tych pojemników” (2010 - 2011).
16. „Budowa budynku sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarno socjalnym przy

- Szkole Podstawowej w Łukomiu”.
17. „Rewaloryzacja i adaptacja założenia dworsko parkowego w Rościszewie”.
 18. „Poprawa życia mieszkańców przez budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rościszewo oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków - ETAP II” (2011-2013).
 19. „Przebudowa drogi gminnej w m. Topiąca” (2011).
 20. „Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Nowy Zamość” (2011).
 21. „Poprawa życia mieszkańców przez budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rościszewo i budowę przydomowych oczyszczalni ścieków – etap I” (2011).
 22. „Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest znajdujących się na nieruchomościach mieszkańców z terenu gminy Rościszewo” (2011).
 23. „Rewaloryzacja i adaptacja zabytkowego założenia dworsko-parkowego w Rościszewie – urządzenie zieleni, etap II” (2011).
 24. „Budowa Gminnego Domu Kultury w Rościszewie” (rozpoczęta wiosną 2013 roku - w trakcie realizacji).
 25. „Budowa kompleksu sportowego przy Szkole Podstawowej w Łukomiu” (2013).
 26. „Przebudowa ciągów pieszych w m. Rzeszotary-Chwały” (2013).
 27. „Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Rościszewo” (2012).
 28. „Przebudowa drogi gminnej Babiec Piaseczny-Łukomie na odcinku od km 2+800 do km 3+577,53” (2012).
 29. „Zakup nowego średniego samochodu ratowniczo gaśniczego” (2012).
 30. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Rościszewo oraz budowa przydomowych oczyszczalni ścieków”.
 31. „Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Rościszewo w 2013 r.” (2013).
 32. „Remont i modernizacja świetlicy Wiejskiej w Borowie” (2013).
 33. „Zagospodarowanie placu w centrum Rościszewa jako miejsca do wypoczynku dla mieszkańców” (2013).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Rościszewie

Przeгляд projektów zrealizowanych na terenie Gminy Rościszewo w latach 2007-2013 wskazuje na prowadzenie bardzo intensywnej polityki inwestycyjnej. Gmina Rościszewo jest Gminą rozwojową, ukierunkowaną na nieustającą poprawę jakości życia mieszkańców Gminy i tworzenia przyjaznego klimatu dla rozwoju przedsiębiorczości.

Należy jednak zaznaczyć, że każda inwestycja pociąga za sobą konkretne wydatki z budżetu Gminy Rościszewo, które znajdują odzwierciedlenie we wzroście wydatków majątkowych. Ze względu na ograniczone możliwości finansowe Gminy, nie każda inwestycja była finansowana ze środków własnych. Część inwestycji była współfinansowana z funduszy zewnętrznych, jednakże i tego typu projekty, pomimo znacznego dofinansowania w formie bezzwrotnej dotacji, wymagają poniesienia przez Gminę określonego wkładu własnego. Wysoki udział wydatków majątkowych związanych z inwestycjami w ogólnej strukturze wydatków Gminy wynika z tego, że Gmina Rościszewo wykorzystuje okazje w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych, które wspierają realizację inwestycji najważniejszych z punktu widzenia rozwoju gminy.

8. Wyniki badania ankietowego

W trakcie prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy za pośrednictwem ankiety, która składała się z 2 części: 3 pytania zamknięte i 2 pytania otwarte.

Celem badania było zbadanie poziomu zadowolenia mieszkańców Gminy Rościszewo z usług świadczonych przez Gminę, a także określenie najważniejszych problemów i atutów Gminy Rościszewo.

Udział w badaniu ankietowym wzięło 48 mieszkańców Gminy Rościszewo. W związku z tym, przedstawione poniżej odpowiedzi stanowią jedynie materiał poglądowy i nie należy ich interpretować jako opinii całego społeczeństwa Gminy Rościszewo.

Zgodnie z wynikami przeprowadzonej ankiety, większość respondentów ocenia warunki życia na terenie Gminy Rościszewo jako **dobre**.

Pytanie 1. Proszę ocenić ważność realizacji poniższych przedsięwzięć na terenie gminy według skali: od 5 - bardzo ważna do 1 – zbędna (proszę zaznaczyć „X” wybraną ocenę)

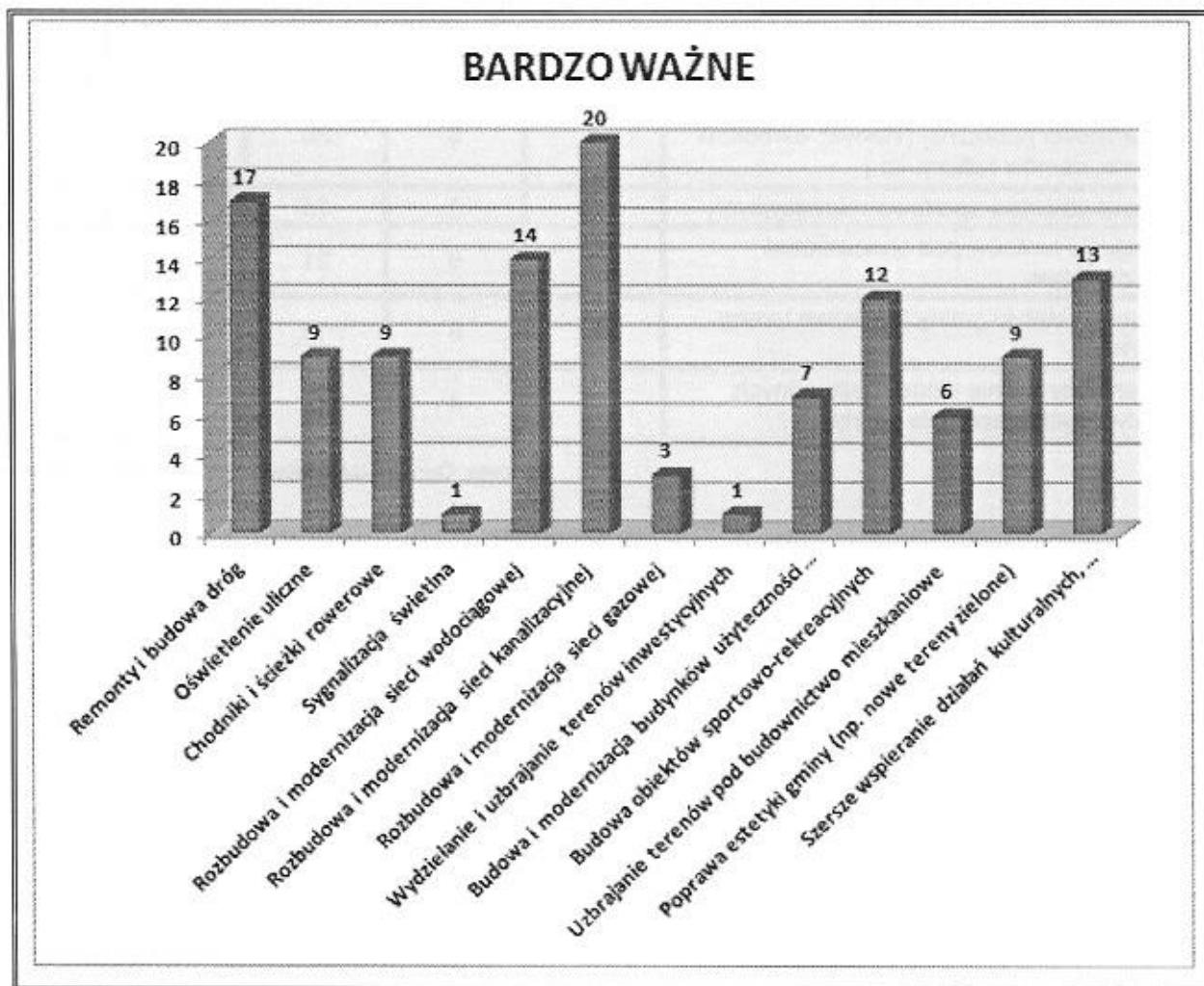
Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyszczególnienie		1	2	3	4	5
Remonty i budowa dróg		1	4	14	14	17
Budowa infrastruktury okołodrogowej	Oświetlenie uliczne	6	6	10	19	9
	Chodniki i ścieżki rowerowe	7	8	15	15	9
	Sygnalizacja świetlna	21	10	10	4	1
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej		5	3	12	15	14
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej		0	1	16	13	20
Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej		27	8	6	4	3

Wydzielanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych	8	9	20	10	1
Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (świetlic, ośrodków zdrowia, domów kultury, itp.)	3	5	20	16	7
Budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych	1	1	14	25	12
Uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe	0	9	21	25	6
Poprawa estetyki gminy (np. nowe tereny zielone)	0	6	10	24	9
Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy	2	4	16	14	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

W pierwszym pytaniu poproszono ankietowanych o ocenę ważności realizacji przedsięwzięć na terenie Gminy Rościszewo w poszczególnych obszarach według skali: od 5 - bardzo ważna do 1 – zbędna. Zgodnie z wynikami zapytania, najważniejszymi przedsięwzięciami do realizacji w najbliższym czasie są: rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, remonty i budowa dróg, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy oraz budowa obiektów sportowo – rekreacyjnych.

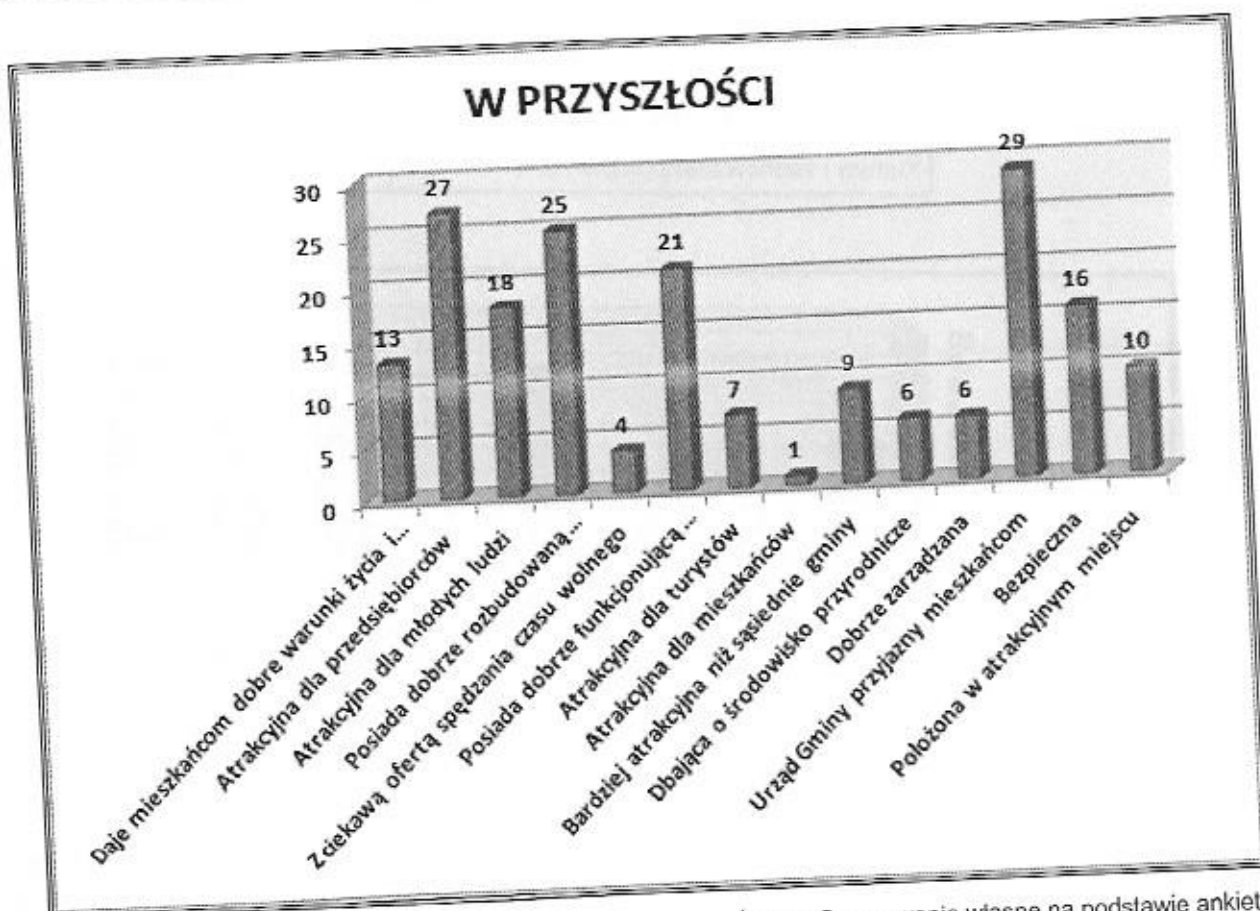

Pytanie 2. Które z poniższych stwierdzeń najlepiej charakteryzuje Gminę Rościszewo obecnie, a które z nich powinny charakteryzować Gminę w przyszłości? (Proszę zaznaczyć „x” maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „OBECNIE” oraz maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „W PRZYSZŁOŚCI”)

Liczba udzielonych odpowiedzi:

WYSZCZEGÓLNIENIE	OBECNIE	W PRZYSZŁOŚCI
Daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy	25	13
Atrakcyjna dla przedsiębiorców	5	27
Atrakcyjna dla młodych ludzi	4	18
Posiada dobrze rozbudowaną infrastrukturę techniczną (tj. sieć drogową, kanalizacyjną, wodociągową, itp.)	4	25
Z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego	17	4

Posiada dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną (tj. bazę oświatową, sportową, kulturalną, opiekę zdrowotną, itp.)	3	21
Atrakcyjna dla turystów	30	7
Atrakcyjna dla mieszkańców	35	1
Bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy	20	9
Dbająca o środowisko przyrodnicze	20	6
Dobrze zarządzana	15	6
Urząd Gminy przyjazny mieszkańcom	3	29
Bezpieczna	10	16
Położona w atrakcyjnym miejscu	17	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

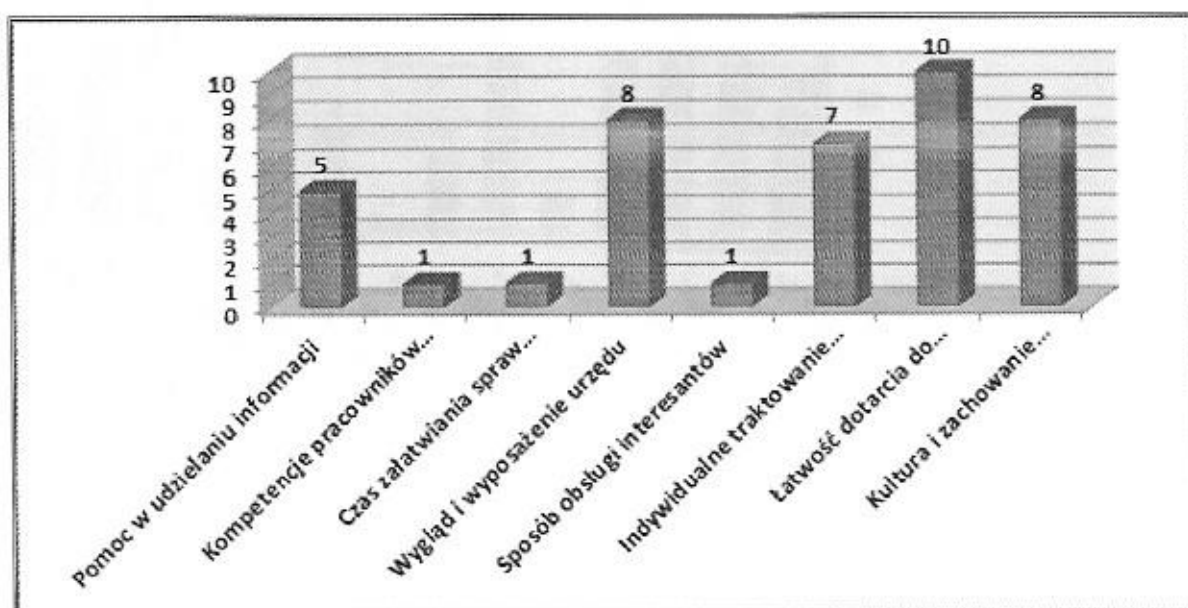
Zdaniem respondentów, Gmina Rościszewo obecnie postrzegana jest jako gmina położona w atrakcyjnym miejscu i bezpieczna, atrakcyjna dla mieszkańców i turystów. W przyszłości natomiast respondenci chcieliby, aby Gmina Rościszewo uzyskała dodatkowo wizerunek Gminy atrakcyjnej dla młodych ludzi, turystów i przedsiębiorców, z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego oraz dającą dobre warunki życia i perspektywy do rozwoju. Ponadto oczekują, że Urząd Gminy będzie przyjazny mieszkańcom. Dzięki określeniu takiego stanu

docelowego, respondenci określili docelowy wizerunek Gminy Rościszewo w perspektywie 2020 roku, czyli tzw. wizję rozwoju.

Pytanie 3. Które z poniższych elementów w funkcjonowaniu Urzędu Gminy Rościszewo należałoby poprawić? (Proszę zaznaczyć „x” odpowiednie pozycje)

Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyszczególnienie	Odpowiedź
Pomoc w udzielaniu informacji	5
Kompetencje pracowników (poziom wiedzy)	1
Czas załatwiania spraw (szybkość obsługi)	1
Wygląd i wyposażenie urzędu	8
Sposób obsługi interesantów	1
Indywidualne traktowanie interesanta	7
Łatwość dotarcia do właściwego pracownika	10
Kultura i zachowanie pracowników	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Badaniu poddano również ocenę pracy i funkcjonowania Urzędu Gminy w Rościszewie. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami, poprawy i usprawnienia wymagają: ułatwienie dotarcia do właściwego pracownika Urzędu, wygląd i wyposażenie Urzędu oraz indywidualne podejście do klienta przez pracowników.

Pytanie 4. Jakie są najważniejsze problemy do rozwiązania w Gminie Rościszewo? Co w pierwszej kolejności należałoby naprawić i usprawnić?

Zdaniem ankietowanych, do **najważniejszych problemów w Gminie Rościszewo** wymagających jak najszybszej interwencji, należą:

- brak miejsc pracy,
- brak ofert pracy zwłaszcza dla ludzi młodych,
- poprawa oświetlenia ulicznego,
- budowa chodników,
- bezrobocie,
- budowa i poprawa stanu dróg,
- zwiększenie liczby miejsc do spędzania czasu wolnego,
- organizacja większej liczby imprez sportowo – rekreacyjnych oraz rozrywkowo – kulturalnych.

Pytanie 5. Jakie obecne atuty Gminy można wykorzystać w przyszłości do jej rozwoju? Co decyduje o obecnej atrakcyjności Gminy Rościszewo? Co może stać się jej szansą dla rozwoju?

Największymi **atutami Gminy Rościszewo** zdaniem ankietowanych są:

- położenie w pobliżu drogi krajowej nr 10,
- czyste środowisko naturalne- brak źródeł zanieczyszczeń,
- korzystne warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki,
- dobrze zachowane dziedzictwo kulturowe i historyczne,
- udokumentowany fakt pobytu Fryderyka Chopina,
- dobra dostępność do opieki zdrowotnej,
- lokalizacja blisko większych miast,
- wygląd estetyczny Urzędu Gminy – zabytkowy dworek.

Elementy te niewątpliwie mogą być wykorzystane przez władze lokalne do promowania Gminy Rościszewo, jako miejsca idealnego do zamieszkania czy też odpoczynku.

Wyniki przeprowadzonej ankiety zostaną wykorzystane do zdefiniowania celów strategicznych w perspektywie interesariusza w „*Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2014-2020.*”

9. Podsumowanie diagnozy strategicznej

O konkurencyjności gminy decyduje:

- poziom życia mieszkańców,
- warunki prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw,

- możliwość przyciągnięcia inwestorów.

Również Gmina Rościszewo podejmuje odpowiednie działania wykorzystujące jej potencjał, aby dostosować się do zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań potencjalnego mieszkańca i inwestora, zwiększając w ten sposób swoją konkurencyjność.

Poniżej przedstawiona została analiza stanu obecnego Gminy Rościszewo w kontekście głównych czynników wpływających na ogólną konkurencyjność osadniczą, oraz inwestycyjną każdej gminy w Polsce. Czynniki te mają charakter subiektywny, gdyż w głównej mierze zostały opracowane na podstawie własnych obserwacji i wywiadów przeprowadzonych z osobami, które mogą być: potencjalnymi mieszkańcami Gminy Rościszewo, potencjalnymi inwestorami zewnętrznymi prowadzącymi działalność na jej terenie, a także potencjalnymi turystami lub odwiedzającymi Gminę w celach turystyczno-rekreacyjnych. Czynniki te odzwierciedlają zatem oczekiwania poszczególnych grup interesariuszy (szerzej o interesariuszach w rozdziale III.5 niniejszej strategii) względem obszaru, na którym chcieliby mieszkać i żyć, prowadzić własną działalność gospodarczą lub odpoczywać. Do identyfikacji czynników konkurencyjności wykorzystano również literaturę fachową i dostępne raporty. Należy jednak podkreślić, że zidentyfikowane czynniki nie stanowią katalogu zamkniętego, a są jedynie punktem odniesienia do wskazania mocnych stron Gminy Rościszewo i zdefiniowania ewentualnych działań naprawczych. Szczegółowy katalog czynników atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej został przedstawiony w rozdziale III.6. jako wartość oczekiwana przez interesariuszy.

Tabela 26. Ocena atrakcyjności mieszkaniowej, inwestycyjnej i turystyczno-rekreacyjnej Gminy Rościszewo

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
lokalizacja geograficzna	<p style="text-align: center;">Atrakcyjność mieszkaniowa i osadnicza</p> <p>Gmina Rościszewo posiada dogodną lokalizację geograficzną i komunikacyjną, gdyż:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlokalizowana jest na centrum Polski, blisko dużych aglomeracji miejskich, tj. Warszawa, których mieszkańcy coraz częściej szukają nowego miejsca do zamieszkania na terenach sąsiednich gmin wiejskich. Gmina Rościszewo jest usytuowana w odległości 9 km od Sierpca, 45 km od Płocka i 145 km od Warszawy. - w niedalekim sąsiedztwie Gminy przebiega droga krajowa nr 10 dzięki której Gmina ma optymalne połączenie między innymi z Warszawą i Toruniem i Bydgoszczą. - położenie Gminy Rościszewo zapewnia także korzystne połączenie komunikacyjne z innymi miejscowościami, dzięki drodze wojewódzkiej nr 541 Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Sierpc - Dobrzyń n/w, która w Sierpcu przecina drogę krajową nr 10 Warszawa – Bydgoszcz. 	<p>Brak możliwości podjęcia działań w tym zakresie.</p>
walory środowiskowe	<ul style="list-style-type: none"> - występowanie różnorodnych obszarów leśnych - wskaźnik lesistości w Gminie wynosi 11,1%, - występowanie obszarów chronionych, w tym: Obszaru Chronionego Krajobrazu Przyrzecze Skrzy Prawej, który obejmuje obszar wschodniej, północnej i zachodniej części gminy; Na terenie Gminy znajduje się również kilka użytków ekologicznych i pomników przyrody. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyznaczenie i oznakowanie obszarów cennych przyrodniczo na terenie Gminy oraz wykorzystywanie ich podczas planowania tras turystycznych na terenie Gminy. 2. Zalesianie nieużytkowych gruntów rolnych. 3. Tworzenie i wydzielanie nowych placów i skwerów zieleni oraz odpowiednie zagospodarowanie istniejących terenów.
dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych	<p>W związku z tym, że Gmina Rościszewo to gmina wiejska, w której dominuje budownictwo jednorodzinne. Ewentualnie osoby prywatne będące mieszkańcami Gminy, mogą wynajmować swoje prywatne domy.</p> <p>Gmina Rościszewo posiada tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dalsze wyznaczenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów do MPZP Gminy. Proponuje się wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową na obszarze Gminy, który w jakimś stopniu jest już uzbrojony lub posiada dostęp do drogi o nawierzchni asfaltowej. Dzięki temu Gmina będzie dużo łatwiej i szybciej mogła

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
<p>poziom rozwoju infrastruktury społecznej</p>	<p>Oświata Na terenie Gminy funkcjonują przedszkola oraz oddziały przedszkolne, szkoły podstawowe i gimnazjum. Stan infrastruktury oświatowej w Gminie jest oceniany jako bardzo dobry i ulega ciągłej poprawie. Systematycznie prowadzone są prace remontowe w placówkach oświatowych poprawiających ich stan techniczny, funkcjonalny i wizualny; zakupowany jest nowoczesny sprzęt i pomoce naukowe poprawiające efektywność nauczania, a także podejmowane są działania mające na celu poprawę bezpieczeństwa uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie Gminy. Dzięki tym działaniom Gmina dąży do zniwelowania różnic pomiędzy ofertą swoich szkół wiejskich, a szkół mieszczących się w miastach. Szkoły na terenie Gminy Rościszewo pełnią funkcję integracyjną, gdyż oferują swoim uczniom dodatkowe zajęcia edukacyjne, uczestnictwo w kołach zainteresowań i zajęciach pozalekcyjnych oraz przynależność do klubów sportowych. W tym celu Gmina pozyskuje zewnętrzne dofinansowanie na organizację tego typu zajęć. Warto podkreślić, że zajęcia te skierowane są nie tylko do uczniów chcących rozwijać swoje zainteresowania, ale także pomagają uczniom z trudnościami w przyswojeniu wymaganej wiedzy. Gmina dba również o kadre nauczycielską - wspiera awans nauczycieli i podnoszenie przez nich kwalifikacji.</p>	<p>uzupełnić uzbrojenie danego terenu mieszkaniowego w podstawową infrastrukturę, co wiąże się również z mniejszymi nakładami finansowymi niż gdyby miało to miejsce w przypadku budowy danej sieci od podstaw.</p> <p>2. Wybudowanie bloku mieszkalnego, w którym mogłyby mieszkać głównie osoby starsze szukające ciszy i spokoju na terenie Gminy. Ze względów finansowych, trudno takim osobom jest zakupić od razu gotowy dom, a wybudowanie nowego jest zbyt czasochłonne i kosztowne.</p>
		<p>Oświata</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa Złobka na terenie Gminy. 2. Przygotowanie sali multimedialnej do nauki języków obcych w każdej ze szkół. 3. Wyposażenie wszystkich sal lekcyjnych w tablice multimedialne (interaktywne) umożliwiające wykorzystywanie internetu podczas prowadzonych zajęć. 4. Organizowanie zajęć integracyjnych dla rodziców i ich dzieci (zwłaszcza dzieci w wieku przedszkolnym i dzieci niepełnosprawnych). 5. Opracowanie „Strategii rozwoju oświaty”. 6. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej. 7. Prowadzenie zajęć dodatkowych w atrakcyjnych godzinach po zajęciach szkolnych. 8. Wyposażenie każdej ze szkół w laboratorium i pracownię do praktycznych zajęć przedmiotów ścisłych (tj. biologii, chemii, fizyki).

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
	<p>Ponadto w chwili obecnej trwa budowa biblioteki publicznej w Rościszewie, co wpłynie na życie kulturalne Gminy.</p> <p>Najbardziej odczuwalnymi w chwili obecnej problemami w zakresie oświaty jest brak żłobka, co stanowi istotną barierę dla aktywizacji zawodowej młodych matek.</p> <p><u>Ochrona zdrowia</u></p> <p>Podstawowe potrzeby większości mieszkańców Gminy Rościszewo w zakresie opieki zdrowotnej zaspokaja Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej. W przypadku konieczności skorzystania ze specjalistycznych usług medycznych, mieszkańcy Gminy korzystają z usług oferowanych w pobliskim Sierpcu.</p> <p><u>Sport i rekreacja</u></p> <p>Bazę sportową Gminy Rościszewo tworzą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hale sportowe oraz sale gimnastyczne które znajdują się przy szkołach. <p>W celu zapewnienia pełnej funkcjonalności bazy sportowej w Rościszewie konieczna jest także budowa profesjonalnego boiska sportowego i w tej miejscowości.</p> <p>W Gminie Rościszewo sport promowany jest także poprzez różnego rodzaju imprezy i wydarzenia sportowe, w tym turnieje piłki nożnej.</p> <p>Gmina wspiera również rozwój dyscyplin sportowych (tj. piłka nożna, piłka ręczna i tenis stołowy) zarówno finansowo, jak i</p>	<p><u>Ochrona zdrowia:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utworzenie punktu rehabilitacyjnego w każdym sołectwie. 2. Doposażenie ośrodka zdrowia w specjalistyczny sprzęt. 3. Sponsorowanie przez Gminę działań profilaktycznych. 4. Wyznaczenie lekarza dyżurującego w weekend. 5. Organizowanie dowozu osobom niepełnosprawnym i seniorom do ośrodka zdrowia w wybrany dzień tygodnia. <p><u>Sport i rekreacja</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa boiska sportowego w Rościszewie. 2. Utworzenie klas o profilu sportowym. 3. Budowa placów zabaw. 4. Organizowanie konkursów i imprez sportowych na szczeblu co najmniej wojewódzkim. 5. Budowa ścieżek rowerowych. 6. Organizowanie „turniejów sołectw” w poszczególnych dyscyplinach sportowych. 7. Organizowanie „Olimpiady” dla wszystkich gmin powiatu, a nawet województwa, w wybraną dyscyplinę sportową.

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
	<p>rzeczowo.</p> <p>Na terenie Gminy działają również kluby sportowe. Duże możliwości rozwoju turystyki i rekreacji na terenie Gminy wiążą się z krajobrazem i zabytkami Gminy</p> <p>Kultura i rozrywka:</p> <p>Na terenie Gminy działa Gminna Biblioteka Publiczna w Rościszewie. Biblioteka jest organizatorem i współorganizatorem następujących wydarzeń: koncertów, festynów, imprez społeczno-kulturalnych, plenerów malarskich, prelekcji, spotkań autorskich, spotkań z wykonawcami estradowymi, konkursów czytelniczych, recytatorskich, muzycznych i plastycznych</p> <p>Ponadto trwają prace nad budową Gminnego Domu Kultury w Rościszewie.</p> <p>W Gminie Rościszewo działają również stowarzyszenia aktywizujące życie społeczne i kulturalne.</p> <p>Miejsce spotkań lokalnej społeczności są także remizy strażackie.</p> <p>Istnieje jednak potrzeba podjęcia odpowiednich działań, które uatrakcyjnią i wzmocnią istniejącą ofertę, a także zniwelują istniejące problemy w tym zakresie, do których należą m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak oferty kulturalnej związanej z aktywnością twórczą mieszkańców – brak zespołu ludowego, grupy teatralnej, oraz brak konkretnego miejsca na terenie Gminy, w którym mieszkańcy mogliby rozwijać swoje pasje kulturalne oraz kultywować lokalne tradycje; - potrzeba kompleksowego rozwiązania w zakresie spędzania wolnego czasu - zachęcania mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w kulturze wyższej. <p>Osoby starsze</p> <p>Na terenie Gminy Rościszewo ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi 18,1%. Udział tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie</p>	<p>Kultura i rozrywka:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ochrona zabytków na terenie Gminy. 2. Utworzenie zespołu ludowego. 3. Organizacja imprez kulturalnych. 4. Organizowanie wystaw lokalnych artystów. 5. Wprowadzenie 100% cyfryzacji Biblioteki. 6. Unowocześnianie i doposażenie bibliotek. 7. Budowa obiektu przeznaczanego na cele kulturalne Gminy. 8. Budowa Domu Kultury. 9. Uruchomienie kawiarenki internetowej w każdym sołectwie. 10. Organizacja warsztatów artystycznych dla mieszkańców Gminy. <p>Osoby starsze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa Domu Pomocy Społecznej. 2. Utworzenie Centrum Aktywności Seniora obsługującego Gminę Rościszewo i gminy sąsiednie

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
	<p>mieszkańców Gminy Rościszewo rośnie. Tym samym, osoby starsze to jedna z ważniejszych grup wymagających wsparcia ze strony Gminy.</p> <p>W tym celu, Gmina Rościszewo poprzez działania GOPS pomaga takim osobom poprzez: znalezienie miejsca w domu pomocy społecznej lub w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, umożliwienie korzystania ze środowiskowych domów samopomocy, umożliwienie uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania tych osób, zapewnienie i dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych.</p>	<p>wraz ze zorganizowaniem dojazdu tym osobom do Centrum. Będzie to miejsce wspólnych spotkań, w którym będzie można poczytać, obejrzeć film, pograć, zjeść ciepły posiłek czy rozwijać swoje hobby (np. szycielkowanie lub haftowanie), skorzystać z Internetu, uzyskać informacje o właściwym odżywianiu się. W ramach Centrum będą organizowane wyjazdy, wieczorki taneczne, zajęcia poprawiające kondycję i sprawność fizyczną.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Utworzenie wolontariatu dla osób starszych i chorych. Chętni mieszkańcy będą pomagać osobom starszym lub chorym w codziennych obowiązkach. 4. Dowożenie osób starszych do danego ośrodka zdrowia lub punktu rehabilitacji. 5. Utworzenie specjalnej infolinii dla seniorów, za pomocą której będą mogli zgłaszać zapotrzebowanie na pomoc np. w zrobieniu zakupów, posprzątaniu lub zapewnieniu dowozu do lekarza. 6. Wyznaczenie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów, tj. trasy nordic walking, ciągi pieszo-rowerowe, siłownie na powietrzu itp. 7. Utworzenie Uniwersytetu III Wieku. 8. Poprawienie bezpieczeństwa drogowego poprzez zniesienia barier architektonicznych, montaż oświetlenia ulicznego. 9. Organizowanie opieki dla dzieci lub zwierząt, która będą sprawowały osoby starsze – jest to doskonały sposób na ograniczenie negatywnego zjawiska społecznego wśród seniorów, jakim jest samotność. 10. Utworzenie kawiarenki internetowej dla seniorów. 11. Utworzenie Klubu e-Seniora - to rozwiązanie dla osób powyżej 55 roku życia, które posiadają własny komputer. Spotkania klubu odbywałyby się np. raz w tygodniu. Na spotkania przychodziłyby osoby, które chcą poszerzyć wiedzę z zakresu podstawowej obsługi

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
<p>dostępność infrastruktury technicznej</p>	<p>System zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Rościszewo funkcjonuje bardzo sprawnie. W miejscowości Rościszewie funkcjonuje kanalizacja sanitarna i trwają prace nad rozbudową tej sieci. Gmina poza Rościszewem nie jest skanalizowana ze względu na duże rozproszenie zabudowy. Władze Gminy dążą jednak do systematycznej rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na pozostałych obszarach Gminy, gdzie jest to ekonomicznie uzasadnione. Ścieki z podłączonych budynków odprowadzane są do Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Rościszewie. Gmina jest w 100% zelektryfikowana. Gmina nie posiada dostępu do gazu ziemnego, jednak niekiedy występują przerwy w dostawie prądu. Gmina objęta jest także zasięgiem sieci komórkowej. Dostęp do Internetu w dużej mierze zapewniony jest drogą radiową ze względu na lokalizację Gminy.</p>	<p>komputera. Każdy z uczestników Klubu pracowałby na własnym komputerze, co dodatkowo pozwalałoby na lepsze poznanie posiadanego sprzętu. Dla osób, które nie posiadają komputerów, a chciałyby uczestniczyć w zajęciach, można przeznaczyć do dyspozycji komputer na miejscu.</p> <p>12. Prowadzenie bezpłatnych badań (np. słuchu, wzroku, krwi) dla seniorów.</p> <p>13. Usprawnienie systemu komunikacji publicznej – zwiększenia częstotliwości kursów oraz liczby przystanków.</p> <p>Sieć wodno-kanalizacyjna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowanie rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. 2. Modernizowanie przestarzałych odcinków sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. 3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, gdzie podłączenie do sieci jest niemożliwe. 4. Uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną. <p>Zaopatrzenie w energię</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowanie i modernizowanie linii energetycznych. 2. Budowa sieci gazowej. 3. Informowanie mieszkańców o możliwości pozyskania dofinansowania na wykorzystanie OZE na cele energetyczne. 4. Budowa biogazowni, 5. Lokalizowanie zespołów ogniw fotowoltaicznych na terenie Gminy. 6. Budowa elektrowni wodnej. <p>Infrastruktura telekomunikacyjna</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa sieci światłowodowej i internetowej na

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
<p>komunikacja (drogi, transport publiczny, chodniki)</p>	<p>Sieć drogową Gminy tworzą: droga krajowa nr 10, drogi powiatowe i drogi gminne.</p> <p>Drogi gminne w dużej części posiadają nawierzchnię asfaltową, na części z nich konieczne są jednak prace inwestycyjne, związane z remontem, przebudową, czy modernizacją nawierzchni.</p> <p>Należy podkreślić, że Gmina Rościszewo przy każdej możliwej okazji rozbudowuje system ścieżek rowerowych i chodników na swoim terenie, dzięki czemu poprawia również poziom bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów.</p> <p>Infrastruktura komunikacyjna to również transport publiczny. Obsługę autobusową umożliwiającą połączenie z pobliskimi miastami zapewniają przedsiębiorcy prywatni prowadzący linie mikrobusowe i autobusowe. Jednakże częstotliwość i czas kursów nie pokrywa zapotrzebowania mieszkańców.</p>	<p>terenie Gminy w celu zapewnienia mieszkańcom Gminy dostępu do szerokopasmowego Internetu.</p> <p>2. Tworzenie miejsc na terenie Gminy z ogólnodostępnym dostępem do Internetu (np. zapewnienie bezpłatnego dostępu do Internetu w budynkach użyteczności publicznej, tj. biblioteki, szkoły, centrum kultury, lub stworzenie kawiarenek internetowych w każdym sołectwie Gminy wykorzystując do tego np. świetlice lub budynki OSP).</p> <p>3. Realizowanie projektów unijnych w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu cyfrowemu społeczności lokalnej, w ramach których finansowany jest sprzęt komputerowy i dostęp do Internetu (zwłaszcza dla rodzin najuboższych).</p>
<p>poziom bezpieczeństwa publicznego i drogowego</p>	<p>Sieć drogową Gminy tworzą: droga krajowa nr 10, drogi powiatowe i drogi gminne.</p> <p>Drogi gminne w dużej części posiadają nawierzchnię asfaltową, na części z nich konieczne są jednak prace inwestycyjne, związane z remontem, przebudową, czy modernizacją nawierzchni.</p> <p>Należy podkreślić, że Gmina Rościszewo przy każdej możliwej okazji rozbudowuje system ścieżek rowerowych i chodników na swoim terenie, dzięki czemu poprawia również poziom bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów.</p> <p>Infrastruktura komunikacyjna to również transport publiczny. Obsługę autobusową umożliwiającą połączenie z pobliskimi miastami zapewniają przedsiębiorcy prywatni prowadzący linie mikrobusowe i autobusowe. Jednakże częstotliwość i czas kursów nie pokrywa zapotrzebowania mieszkańców.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizowanie i rozbudowa infrastruktury drogowej na terenie Gminy. 2. Budowa chodników przy wszystkich drogach gminnych i powiatowych. 3. Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy. 4. Utwardzanie nawierzchni dróg i ulic gminnych. 5. Modernizowanie skrzyżowań z drogami gminnymi uwzględniając lewoskręty. 6. Budowa parkingów na terenie Gminy. 7. Zwiększenie liczby przystanków autobusowych na terenie Gminy. 8. Zwiększenie częstotliwości kursów transportu publicznego.
	<p>Gmina Rościszewo jest objęta systemem zapewnienia bezpieczeństwa publicznego przez Komendę Powiatową Policji w Sierpcu.</p> <p>Teren Gminy objęty jest także działaniem Ochotniczej Straży</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa oświetlenia ulicznego we wszystkich miejscowościach gminnych. 2. Montowanie progów zwalniających na drogach (zwłaszcza w obrębie szkół).

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ROŚCISZEWÓ NA LATA 2014 - 2020

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
	<p>Pożarnej w Rościszewie. Wszystkie remizy OSP poddane zostały remontom i przebudowie. Ponadto Straż Pożarna jest wyposażona w nowoczesny sprzęt.</p> <p>Na bezpieczeństwo drogowe i publiczne wpływa także system oświetlenia ulicznego, które znajduje się na terenie całej Gminy, ale jego lokalizacja jest różnicowana dla każdej miejscowości.</p>	<p>3. Oznakowanie poziome i pionowe dróg – zwłaszcza przejść dla pieszych.</p> <p>4. Ustawienie fotoradarów (lub ich atrap) na drogach o dużym natężeniu ruchu i terenach zabudowanych w celu wymuszenia przez kierowców zmniejszenia prędkości jazdy.</p> <p>5. Oświetlenie miejsc publicznych – przystanków, skwerów, placów zabaw, itp.</p>
<p>polityka Gminy i jej działania rozwojowe</p>	<p>Gmina Rościszewo prowadzi aktywną politykę rozwojową, gdyż systematycznie realizuje różnego rodzaju projekty wykorzystując środki zewnętrzne. Tym samym Gmina dba o ciągły rozwój nie tylko przestrzenny, ale również w zakresie poprawy jakości życia swoich mieszkańców.</p> <p>Oprócz wydatków na inwestycje, do czynników mających pozytywny wpływ na wizerunek Gminy i potwierdzających jej działania rozwojowe należą m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystywanie OZE dla celów poprawy jakości środowiska, - podejmowanie działań w celu racjonalizacji wydatków publicznych (m.in. termomodernizacja szkół, wykorzystywanie oświetlenia LED), - aktualizacja dokumentów planistycznych i dostosowanie ich do faktycznego potencjału rozwojowego Gminy, - dbanie o poziom bezpieczeństwa mieszkańców (poprzez rozbudowę ciągów pieszo-rowerowych, oświetlenia ulicznego, oświetlenia przy przystankach autobusowych, monitoring w miejscach publicznych), - systematyczny rozwój bazy sportowej, - promocja Gminy nie tylko na arenie lokalnej (powiatu sierpeckiego), ale także i regionalnej (województwa mazowieckiego), - pomoc oferowana osobom starszym (m.in. w zakresie umożliwienia uczestnictwa w warsztatach terapii zajęciowej, świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania tych osób, zapewnienie i dofinansowanie turnusów 	<p>1. Wyznaczenie na stronie internetowej miejsca dla inwestorów zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej na terenie Gminy.</p> <p>2. Opracowanie profesjonalnej oferty inwestycyjnej.</p> <p>3. Opracowanie oferty turystycznej.</p> <p>4. Wydzielanie i odpowiednio zagospodarowanie centów wsi jako miejsc publicznych spotkań i integracji mieszkańców.</p> <p>5. Wyznaczenie terenów inwestycyjnych pod rozwój przedsiębiorczości.</p>

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
<p>lokalizacja geograficzna i komunikacyjna Gminy</p>	<p>rehabilitacyjnych) i bezrobotnym (w ramach prac użytecznie społecznych),</p> <ul style="list-style-type: none"> - współpraca Gminy z przedsiębiorcami i innymi organizacjami pozarządowymi przy organizacji imprez sportowo-kulturowych na terenie Gminy, <p>Gmina w 2013 r. za swoją działalność samorządową została doceniona poprzez zajęcie 55 miejsca w Polsce wśród gmin, m.in. ze względu na efektywny sposób zarządzania. Do tego sukcesu przyczynił się m.in. wysoki poziom pozyskiwania środków zewnętrznych i prowadzenie intensywnej polityki inwestycyjnej.</p> <p style="text-align: center;">Atrakcyjność inwestycyjna</p> <p>Gmina Rościszewo posiada dogodną lokalizację geograficzną i komunikacyjną, gdyż:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zlokalizowana jest na centrum Polski, blisko dużych aglomeracji miejskich, tj. Warszawa, których mieszkańcy coraz częściej szukają nowego miejsca do zamieszkania na terenach sąsiednich gmin wiejskich. Gmina Rościszewo jest usytuowana w odległości 9 km od Sierpca, 45 km od Płocka i 145 km od Warszawy. - w niedalekim sąsiedztwie Gminy przebiega droga krajowa nr 10 dzięki której Gmina ma optymalne połączenie między innymi z Warszawą i Toruniem i Bydgoszczą; - położenie Gminy Rościszewo zapewnia także korzystne połączenie komunikacyjne z innymi miejscowościami, dzięki drodze wojewódzkiej nr 541 Lubawa – Lidzbark – Żuromin – Sierpc - Dobrzyń n/w, która w Sierpcu przecina drogę krajową nr 10 Warszawa – Bydgoszcz. 	<p>Na lokalizację geograficzną i komunikacyjną Gmina nie ma bezpośredniego wpływu. Jednakże można podjąć działania w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lepszego oznakowania Gminy w pobliżu znaczących tras drogowych – dzięki temu, jeśli Gmina zbuduje atrakcyjną ofertę inwestycyjną (np. poprzez wyznaczenie strefy inwestycyjnej lub gospodarczej), możliwy będzie łatwiejszy dojazd do Gminy; - poprawy stanu nawierzchni dróg przecinających teren Gminy – im lepszy stan nawierzchni dróg, tym lepszy dojazd do potencjalnych przedsiębiorstw działających na terenie Gminy.
<p>występowanie stref gospodarczych (terenów inwestycyjnych) na terenie Gminy</p>	<p>Na terenie Gminy brakuje opracowanej oferty terenów inwestycyjnych wyodrębnionych pod strefę gospodarczą.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wydzielenie terenów usługowo-przemysłowych w obecnej przestrzeni agrarnej Gminy poprzez dokonanie odpowiednich zmian w MPZP i PZP Gminy. 2. Pozyskanie terenów dla wyznaczenia terenów inwestycyjnych poprzez ich wykup od obecnych właścicieli lub ich dzierżawę. 3. Wykupienie nieruchomości na obszarze Gminy, który

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
<p>uzbrojenie terenu (działek) pod rozwój przedsiębiorczości</p>	<p>W związku z tym, że nie ma wyznaczonego konkretnego obszaru pod rozwój przedsiębiorczości (tj. terenów inwestycyjnych lub gospodarczych), to nie ma możliwości jego uzbrojenia.</p>	<p>w jakimś stopniu jest już uzbrojony lub posiada dostęp do drogi o nawierzchni asfaltowej. Dzięki temu Gmina będzie dużo łatwiej i szybciej mogła uzbroić dany teren inwestycyjny w podstawową infrastrukturę, co wiąże się również z mniejszymi nakładami finansowymi niż gdyby miało to miejsce w przypadku budowy danej sieci od podstaw.</p> <p>4. Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych o najniższych klasach bonitacyjnych na cele zabudowy usługowo-produkcyjnej.</p> <p>W przypadku nowo wyznaczonych już terenów usługowo-przemysłowych, zapewnienie możliwości ich uzbrojenia w podstawową infrastrukturę w momencie otrzymania deklaracji przedsiębiorcy o tym, że jest zainteresowany prowadzeniem swojej działalności gospodarczej właśnie na tym terenie.</p>
<p>dostępność infrastruktury telekomunikacyjnej</p>	<p>Gmina objęta jest zasięgiem sieci komórkowej. Dostęp do Internetu w dużej mierze zapewniony jest drogą radiową ze względu na lokalizację Gminy.</p> <p>Jednym z głównych problemów mieszkańców Gminy jest słaby zasięg zarówno sieci komórkowych jak i Internetu. W związku z tym należy zakładać, że problemy te będą również odczuwalne przez potencjalnych inwestorów.</p>	<p>1. Budowa sieci światłowodowej i internetowej na terenie Gminy.</p> <p>2. Postawienie lub zainstalowanie na budynkach użyteczności publicznej nowych, dodatkowych nadajników sieci komórkowych.</p> <p>3. Rozbudowa linii telefonicznych na terenie Gminy.</p>
<p>lokalne przepisy (tj. ulgi inwestycyjne, wysokość podatków, PZP)</p>	<p>Gmina Rościszewo kładzie nacisk na zapewnienie potencjalnym jak i obecnym inwestorom prostego, czytelnego, łatwego i szybkiego dostępu do informacji o zasobach przestrzennych Gminy.</p> <p>Na terenie Gminy Rościszewo brakuje specjalnie wydzielonej komórki w zakresie udzielania informacji i wsparcia dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkcjonujących przedsiębiorców (choćby w zakresie prowadzenia dotychczasowej działalności gospodarczej, możliwości pozyskania dofinansowania na rozwój obecnej działalności lub procedury pozyskiwania potrzebnych decyzji 	<p>1. Stosowanie ulg inwestycyjnych dla nowych podmiotów gospodarczych.</p> <p>2. Utworzenie „Help desk-u dla przedsiębiorców”, w którym dowiedzą się m.in. o swoich obowiązkach względem Gminy (w tym rodzaju i wysokości podatków jakie muszą płacić), o możliwościach pozyskania dofinansowania na rozwój działalności gospodarczej, o prowadzonych szkoleniach dla przedsiębiorców, o możliwościach promowania się w Gminie, o procedurach związanych z uzyskiwaniem potrzebnych pozwoleń i decyzji itp.</p>

Czynnik atrakcyjności	Stan obecny Gminy Rościszewo	Możliwe działania do podjęcia w celu poprawy obecnej sytuacji Gminy Rościszewo
	<p>wydawanych przez Gminę),</p> <ul style="list-style-type: none"> - potencjalnych inwestorów (w zakresie procedury otwierania własnej działalności gospodarczej, promowania się w Gminie). 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Stworzenie systemu promocji inwestycyjnej Gminy - opracowanie oferty inwestycyjnej Gminy i zamieszczenie jej na stronie internetowej i w ogólnodostępnych publikacjach branżowych w celu poprawy dostępu do informacji o przedsiębiorcach działających na terenie Gminy, jak i o istniejących warunkach do inwestowania na tym terenie. 4. Prowadzenie szkoleń dla przedsiębiorców głównie w zakresie pojawienia się możliwości pozyskania dofinansowania na rozwój swojej działalności (szkolenia dotyczące warunków konkretnego konkursu). 5. Udzielanie pożyczek preferencyjnych dla nowych przedsiębiorstw.

Źródło: Opracowanie własne

Przeprowadzona diagnoza strategiczna pozwoliła zauważyć, że na terenie Gminy Rościszewo występuje wiele czynników sprzyjających dalszemu rozwojowi osadnictwa oraz rozwojowi przedsiębiorczości (tzw. **mocne strony**). Są to:

- atrakcyjne położenie geograficzne Gminy w centrum Polski,
- korzystne połączenia komunikacyjne w zakresie szlaków drogowych,
- uzbrojone działki budowlane wzdłuż głównych szlaków drogowych,
- warunki naturalne sprzyjające rozwojowi budownictwa mieszkaniowego,
- atrakcyjne walory przyrodnicze i krajobrazowe, które stanowią prawdziwą oazę spokoju dla mieszkańców obszarów miejskich,
- dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną (zwłaszcza w sieć wodociągową i energetyczną - w tym oświetlenie drogowe),
- duża liczba cyklicznych imprez kulturalnych organizowanych w różnych częściach Gminy tak,
- bardzo dobrze rozwinięta baza oświatowa, w tym zapewnienie dostępu do publicznych przedszkoli,
- atrakcyjne zaplecze sportowe,
- drogi gminne w zadowalającym stanie,
- wzrastające zainteresowanie zastosowaniem OZE.

Do najważniejszych czynników kształtujących **konkurencyjność** gminy **pod względem osadnictwa** należą:

- dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych,
- poziom rozwoju infrastruktury społecznej (w tym dostęp do oświaty, kultury, rozrywki),
- dostępność infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, energetycznej),
- dostępność do rynku pracy,
- połączenia komunikacyjne (szlaki drogowe, transport publiczny),
- walory przyrodnicze danego obszaru,
- poziom bezpieczeństwa publicznego,
- potencjał gospodarczy i trendy rozwoju gmin.

Do najważniejszych czynników kształtujących **atrakcyjność inwestycyjną** danej gminy należą:

- lokalizacja geograficzna i komunikacyjna Gminy,
- występowanie stref gospodarczych (terenów inwestycyjnych) na terenie Gminy,
- uzbrojenie terenu (działek) pod rozwój przedsiębiorczości,
- lokalne przepisy,

- wysokość podatków,
- stosowanie ulg inwestycyjnych,
- posiadanie Planu zagospodarowania przestrzennego,
- dostęp do siły roboczej.

Analizując obecny stan zagospodarowania i wyposażenia Gminy Rościszewo w niezbędną infrastrukturę należy stwierdzić, że aby móc realizować politykę skoncentrowaną na podniesieniu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej, Gmina powinna zintensyfikować swoje działania inwestycyjne i rozwojowe w następujących obszarach:

- stworzenie oferty inwestycyjnej dla nowych inwestorów (pod względem obszaru do inwestowania),
- uporządkowanie urbanistyczne Gminy (zwiększenie gęstości zaludnienia na terenach już uzbrojonych pod budownictwo mieszkaniowe zlokalizowanych wzdłuż istniejących dróg, rozwój obszarów pod budownictwo mieszkaniowe na obszarach z ograniczoną funkcją rolniczą, zablokowanie budownictwa mieszkaniowego na terenach atrakcyjnych inwestycyjnie i przeznaczonych pod rozwój przedsiębiorczości),
- dalsze rozwijanie infrastruktury rekreacyjnej,
- kontynuowanie rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wspieranie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- kontynuacja modernizacji dróg.

Zaniechanie w najbliższym czasie realizacji działań rozwojowych w zakresie zwiększenia atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej Gminy Rościszewo może doprowadzić do zmniejszenia się liczby obecnych mieszkańców, którzy będą migrowali z terenu Gminy Rościszewo na obszary dla nich bardziej atrakcyjne, jak i brak napływu nowych mieszkańców i inwestorów. W związku z tym, może to doprowadzić do zmniejszania dochodów własnych Gminy w wyniku zmniejszenia liczby podatników (rozumianych jako mieszkańcy i inwestorów) oraz zmniejszenia wpływów do budżetu z tytułu różnych podatków (zwłaszcza podatku od osób fizycznych i prawnych oraz podatku od nieruchomości).

Reasumując powyższe, aby Gmina Rościszewo mogła się rozwijać i zwiększać swoją przewagę konkurencyjną w stosunku do innych gmin, musi przede wszystkim podjąć działania zmierzające do **dalszego pozyskiwania nowych mieszkańców** Gminy oraz **pozyskiwania nowych podmiotów gospodarczych** na swoim terenie, co w dalszej perspektywie przyczyni się do zwiększenia jej dochodów własnych, a tym samym zwiększy

możliwości inwestycyjne Gminy. Działania umożliwiające osiągnięcie tych 2 celów, znajdują odzwierciedlenie w konkretnych celach strategicznych.

III. Strategia Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2014-2020

1. Misja Gminy Rościszewo

Misja to zwięzła, wewnętrznie spójna deklaracja definiująca powód istnienia organizacji, jej podstawowy cel, na którego realizację nastawione są jej działania oraz wartości, które kierują pracą jej personelu.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego, misja została zdefiniowana w Ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do zadań własnych Gminy należy *zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty*.

Uwzględniając powyższe określono następującą **misję Gminy Rościszewo**

„SKUTECZNE ZASPOKAJANIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY ROŚCISZEWO W OPARCIU O ZASADĘ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU.”

2. Wartości kluczowe

Wartości kluczowe są to wieczne zasady, którymi powinna kierować się gmina realizując misję swojego istnienia. Wartości kluczowe reprezentują panujące w organizacji cechy i postawy, które są demonstrowane przez zachowania wszystkich pracowników.

Do wartości kluczowych Gminy Rościszewo należą:

- **Rozwój kadry** – Stawiamy na jakość świadczonych przez nas usług, dlatego systematycznie kształcimy naszą kadrę, aby móc świadczyć usługi na najwyższym poziomie oraz zaspokajać nowe potrzeby naszych interesariuszy.
- **Zorientowanie na rozwój** - Aby móc się dynamicznie rozwijać, nasza Gmina wykorzystuje każdą okazję do pozyskania środków finansowych na realizację inwestycji w zakresie poprawy stanu istniejącej infrastruktury technicznej i społecznej.
- **Inicjatywa i konsekwencja** - Wykazujemy się inicjatywą w działaniu, odpowiedzialnością i konsekwencją w dążeniu do celu.
- **Partnerstwo** – zdajemy sobie sprawę, że „walka w pojedynkę” nie przynosi takich rezultatów, jak „walka w duecie”. W związku z tym, przy realizacji swoich zadań nawiązujemy współpracę z innymi podmiotami zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego.

- **Szacunek i dobre relacje** – realizując swoje zadania, w takim samym stopniu dbamy o relacje między sobą - pracownikami, jak również o te, które łączą nas z Klientami, czy Partnerami.

3. Wizja rozwoju Gminy Rościszewo

Wizja rozwoju gminy określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem jak organizacja zamierza być postrzegana w przyszłości.

W Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007-2015, zapisano iż: „*planując działania prorozwojowe na najbliższe lata musimy wiedzieć, jaką Polskę, naszą Ojczyznę, chcielibyśmy widzieć i w jakiej żyć w 2015 roku*”. Z powodzeniem stwierdzenie to możemy odnieść do gminy, gdyż wyobrażenie jej zasobów, potencjału i kondycji w przyszłości, stanowi podstawę planowania działań prorozwojowych. Wizja rozwoju Gminy Rościszewo musi ponadto być wyzwaniem oraz nadawać sens wszelkim działaniom podejmowanym zarówno przez władze, jak i poszczególnych mieszkańców gminy.

Uwzględniając powyższe określono następującą **wizję rozwoju Gminy Rościszewo**:

Gmina Rościszewo – gmina rozwijająca się w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju, będąca oazą godnego życia mieszkańców i bezpiecznego funkcjonowania rodziny, poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój przedsiębiorczości oraz dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną i techniczną.

Zrealizowanie wizji rozwoju zapewni wzrost poziomu atrakcyjności Gminy Rościszewo pod względem, jakości życia, osiedlania się nowych mieszkańców oraz lokowania nowych podmiotów gospodarczych. Sytuacja taka bezpośrednio wpłynie na poprawę wskaźników demograficznych, które stanowią podstawową determinantę długookresowej polityki społecznej jednostki.

4. Interesariusze Strategii

Interesariusze strategii to podmioty (osoby, grupy osób, społeczności, instytucje, organizacje), które mogą istotnie wpływać na gminę oraz których potrzeby zamierza zaspakajać gmina świadcząc określone usługi publiczne.

Interesariuszy definiuje się w kontekście określonej wizji rozwoju.

Należy podkreślić, że w przypadku każdej gminy w Polsce najważniejszymi interesariuszami, których potrzeby musi zaspakajać, są jej mieszkańcy.

Interesariuszami Gminy Rościszewo są:

- 1) obecni mieszkańcy Gminy Rościszewo,
- 2) mieszkańcy spoza terenu Gminy Rościszewo,
- 3) obecni przedsiębiorcy z terenu Gminy Rościszewo,
- 4) przedsiębiorcy spoza terenu Gminy Rościszewo.

Władze Gminy Rościszewo zmagają się z utrzymaniem dodatniego salda migracji poprzez zatrzymanie na terenie Gminy jej obecnych mieszkańców, jak również przyciągnięcie nowych w wyniku rozwoju mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na terenie Gminy, co w konsekwencji przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Rościszewo.

5. Wartość oczekiwana przez interesariusza

Wartość oczekiwana przez interesariusza to zbiór wymagań każdego z interesariuszy, który ma wpływ:

- w przypadku mieszkańców gminy – na atrakcyjność mieszkaniową i osadniczą gminy,
- w przypadku przedsiębiorców – na atrakcyjność inwestycyjną gminy.

Wartość oczekiwaną przez interesariuszy w kontekście atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej Gminy Rościszewo przedstawiają tabele 27 i 28.

Należy podkreślić, że w tabelach zostały ujęte wszystkie czynniki atrakcyjności mieszkaniowej i inwestycyjnej, tzn. te, na które Gmina może wpływać oraz te, na które wpływu nie ma. Przy określaniu celów strategicznych będą brane pod uwagę tylko te obszary, w których Gmina Rościszewo może podjąć jakieś działania inwestycyjne i rozwojowe.

Tabela 27. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności mieszkaniowej Gminy

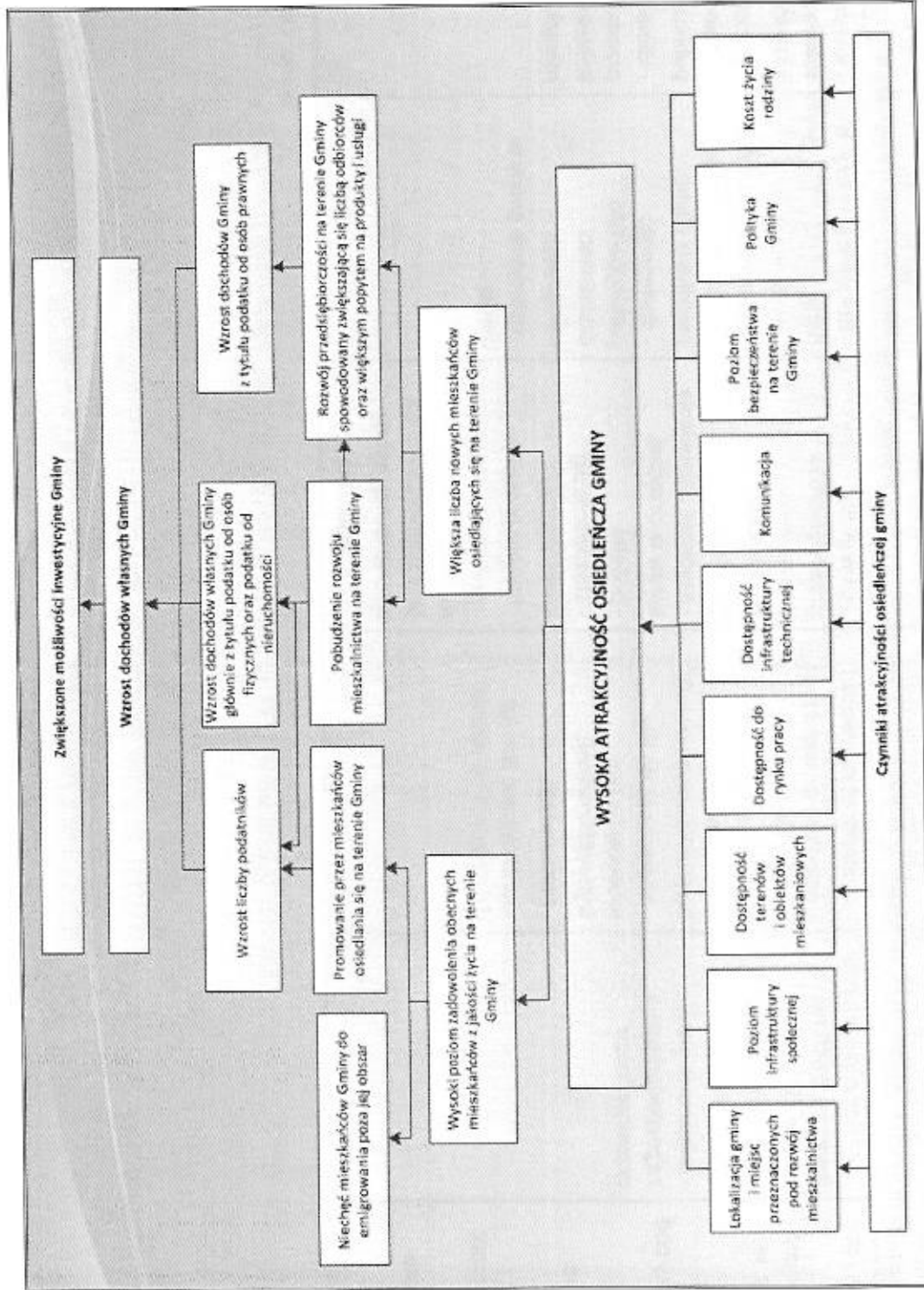
Lokalizacja gminy i miejsc przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa	Poziom infrastruktury społecznej	Dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych	Dostępność do rynku pracy
<ul style="list-style-type: none"> - rodzaj szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy, - odległość od większych ośrodków miejskich, - położenie geograficzne, - walory krajobrazowe (lasy, jeziora, obszary chronione), - warunki klimatyczne, - rodzaj podmiotów gospodarczych działających w okolicy (czy są one uciążliwe dla mieszkańców), - dostęp do usług (w tym odległość od sklepów) 	<p>a) oferta spędzania czasu wolnego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostęp do ośrodków kulturalnych, - odpowiednie zagospodarowanie terenu (np. skwery z ławeczkami, place zabaw, parki, ścieżki rowerowe) - imprezy kulturalne i rozrywkowe organizowane na terenie Gminy, - obiekty sportowe, - funkcjonowanie klubów sportowych, <p>b) dostęp do oświaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja i rozmieszczenie szkół, - dostęp do przedszkoli, - poziom i kierunki kształcenia w szkołach, - wyposażenie i stan techniczny szkół, - oferta zajęć pozalekcyjnych, - kadra nauczycielska, <p>c) dostęp do opieki zdrowotnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja ośrodków zdrowia, - odległość od szpitala, - rodzaje lekarzy i specjalistów w istniejących ośrodkach zdrowia, <p>d) funkcjonowanie organizacji społecznych i stowarzyszeń (np. klub seniora, OSP, kolo gospodyń wiejskich)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dostępność działek budowlanych, - dostępność mieszkań komunalnych lub mieszkań pod wynajem, - ceny mieszkań i działek budowlanych, - uwarunkowania przyrodnicze terenów pod zabudowę (np. czy są to tereny zalewowe, obszary chronione, tereny zagrożone osuwiskami) 	<ul style="list-style-type: none"> - miejsca pracy (jaka jest możliwość znalezienia pracy na danym terenie), - rodzaj podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy (od tego zależy poziom wymaganych kwalifikacji oraz z tego wynikać będzie średnie wynagrodzenie za pracę), - odległość od większych miast, - polityka inwestycyjna gminy (jakie działania rozwojowe są prowadzone przez władze)

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ROŚCISZEWO NA LATA 2014 - 2020

Dostępność infrastruktury technicznej	Komunikacja	Poziom bezpieczeństwa na terenie Gminy	Polityka Gminy	Koszt życia rodziny
<ul style="list-style-type: none"> - wyposażenie terenu w media (sieć wodno-kanalizacyjna, energetyczna, gazowa, ciepłownicza), - infrastruktura drogowa (rodzaj dróg, odległość od nich i ich stan techniczny) - dostęp do Internetu, - zasięg sieci komórkowych 	<ul style="list-style-type: none"> - rodzaj dróg na terenie Gminy, - stan techniczny dróg, - odległość od głównych dróg, - występowanie ścieżek rowerowych i chodników na terenie gminy, - rodzaj transportu publicznego funkcjonującego na terenie gminy, - częstotliwość kursów transportu publicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - poziom patologii i przestępczości na danym terenie, - dostępność służb porządkowych i ratowniczych (policji, OSP, straż miejska), - prawdopodobieństwo wystąpienia kataklizmów (np. powodzi, huraganów itp.) - chodniki i ścieżki rowerowe, - dobrze funkcjonujący system oświetlenia ulicznego 	<ul style="list-style-type: none"> - promocja gminy (co jest promowane, czy gmina jest szczególnie z czegoś znana), - polityka inwestycyjna gminy (jakie działania rozwojowe są prowadzone przez władze i z jaką częstotliwością), - polityka prorodzinna, - współpraca samorządu z przedsiębiorcami, - wysokość podatków, - sposób obsługi mieszkańców Gminy i komunikacji z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> - wysokość podatków, - wysokość czynszu za mieszkanie, - koszty dostępu do mediów (opłata za wodę, ścieki, ciepło) - koszty związane z posyłaniem dzieci do szkół, - dostępność i odległość od marketów i hipermarketów

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 2. Drzewo celów dla zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej Gminy

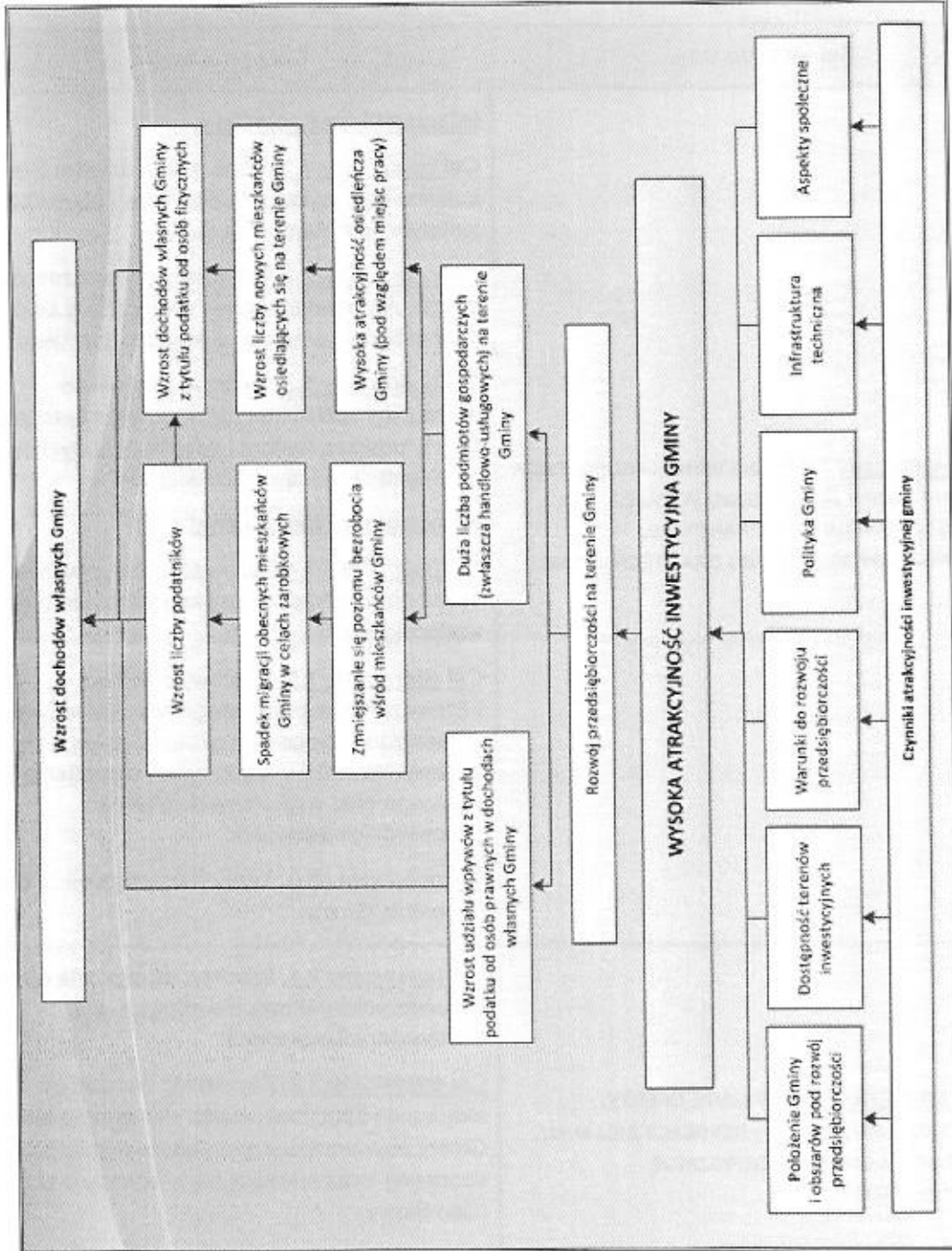
Źródło: Opracowanie własne

Tabela 28. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy

Położenie Gminy i obszarów pod rozwój przedsiębiorczości	Dostępność terenów inwestycyjnych	Warunki do rozwoju przedsiębiorczości	Polityka Gminy	Infrastruktura techniczna	Aspekty społeczne
<ul style="list-style-type: none"> - lokalizacja Gminy pod względem geograficznym (w jakiej części Polski leży, w pobliżu jakich większych miast), - lokalizacja Gminy pod względem komunikacyjnym (rodzaj i znaczenie szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren Gminy), - walory turystyczne Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - wyznaczenie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy, - uzbrojenie działek pod inwestycje, - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego 	<ul style="list-style-type: none"> - dostępność surowców, - odległość od większych rynków zbytu, - popyt na danym rynku (w tym wynikający z uwarunkowania terenu), - dostępność do siły roboczej (w tym wykwalifikowanej), - konkurencja, - atrakcyjność firm już działających na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc dla przedsiębiorców w prowadzeniu działalności gospodarczej, - szybkość załatwiania spraw w Urzędzie, - podatki, - stosowanie uig inwestycyjnych, - lokalne przepisy, - preferowane kierunki rozwoju przedsiębiorczości na terenie danej gminy, - promocja Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - dostępność dobrych dróg, - dostępność komunikacyjna (dobre połączenie z większymi ośrodkami zbytu), - dostępność parkingów (dla działalności usługowej), - uzbrojenie gminy w media 	<ul style="list-style-type: none"> - kierunki kształcenia w szkołach i poziomy kształcenia, - poziom bezpieczeństwa publicznego, - klimat do rozwoju przedsiębiorczości (w kontekście mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 3. Drzewo celów dla zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy

Źródło: Opracowanie własne

6. Cele strategiczna i cele operacyjne

Zdefiniowana wizja rozwoju Gminy, będzie realizowana przez cele strategiczne w oraz przyporządkowane im cele operacyjne, które zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 29. Cele strategiczne i cele operacyjne

Cel strategiczny	Cele operacyjne
<p>CEL STRATEGICZNY 1. PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO POPRZEC ZAPEWNIENIE SPRAWNEJ I ATRAKCYJNEJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ ORAZ TECHNICZNEJ</p>	<p>Infrastruktura społeczna:</p> <p><u>Cel operacyjny 1.1.</u> Dbać o stan dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza zabytków i obiektów historycznych na terenie Gminy.</p> <p><u>Cel operacyjny 1.2.</u> Rozwijać i unowocześniać infrastrukturę edukacyjną i społeczną w celu podnoszenia kompetencji kapitału ludzkiego.</p> <p><u>Cel operacyjny 1.3.</u> Tworzyć warunki do aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców Gminy poprzez remont i adaptację budynków na cele społeczne – świetlice wiejskie.</p> <p>Infrastruktura techniczna:</p> <p><u>Cel operacyjny 1.4.</u> Budować i rozbudowywać obiekty oraz infrastrukturę kanalizacyjną oraz wodociągową.</p> <p><u>Cel operacyjny 1.5.</u> Poprawiać poziom bezpieczeństwa publicznego poprzez rozwój infrastruktury drogowej i okołodrogowej, w tym budowę chodników, parkingów i oświetlenia ulicznego oraz wspieranie działalności odpowiednich jednostek.</p> <p><u>Cel operacyjny 1.6.</u> Termomodernizować obiekty na terenie Gminy.</p>
<p>CEL STRATEGICZNY 2. ROZWIJANIE OFERTY KULTURALNEJ I SPORTOWO – REKREACYJNEJ M.IN. POPRZEC ROZBUDOWĘ I MODERNIZACJĘ INFRASTRUKTURY.</p>	<p><u>Cel operacyjny 2.1.</u> Stworzyć całoroczną ofertę kulturalno-rozrywkową dla różnych grup wiekowych mieszkańców.</p> <p><u>Cel operacyjny 2.2.</u> Zapewniać warunki do aktywnego spędzania czasu wolnego na terenie Gminy poprzez stworzenie odpowiedniej bazy sportowej oraz rekreacyjnej w oparciu o walory rzeki Skrwy.</p> <p><u>Cel operacyjny 2.3.</u> Wspierać i promować działalność instytucji/organizacji o charakterze kulturalnym.</p>
<p>CEL STRATEGICZNY 3. TWORZENIE WARUNKÓW DO ROZWIJANIA PONADLOKALNYCH FUNKCJI GMINY</p>	<p><u>Cel operacyjny 3.1.</u> Budować partnerstwa z sektorem publicznym i prywatnym oraz</p>

	społecznym <u>Cel operacyjny 3.2.</u> Nawiązywać współpracę międzysamorządową przy realizowaniu projektów inwestycyjnych. <u>Cel operacyjny 3.3.</u> Budować efektywny system promocji Gminy.
CEL STRATEGICZNY 4. ZAPEWNIENIE WARUNKÓW DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GOSPODARCZEGO NA TERENIE GMINY	<u>Cel operacyjny 4.1.</u> Budować ofertę inwestycyjną dla potencjalnych inwestorów. <u>Cel operacyjny 4.2.</u> Zapewniać odpowiednie zagospodarowanie przestrzenne Gminy pod rozwój przedsiębiorczości. <u>Cel operacyjny 4.3.</u> Zapewniać wsparcie formalno - prawne dla przedsiębiorców i rolników na terenie Gminy. <u>Cel operacyjny 4.4.</u> Wspierać rozwój sektora poza rolnego, zwłaszcza w zakresie produkcji i przetwórstwa rolno – spożywczego.
CEL STRATEGICZNY 5. PODNOSZENIE JAKOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO GMINY, M.IN. POPRZEZ ZWIĘKSZANIE POZIOMU WYKORZYSTANIA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII	<u>Cel operacyjny 5.1.</u> Prowadzić działalność informacyjno – edukacyjną w zakresie ochrony środowiska naturalnego. <u>Cel operacyjny 5.2.</u> Zapewniać efektywność energetyczną na terenie Gminy poprzez zwiększenie poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

7. System wdrażania i monitorowania strategii

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom szczebla strategicznego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiągnięciu założonych celów. Gromadzenie i interpretacja danych dotyczących Strategii pozwala na bieżące korekty działań komórek organizacyjnych i osób wdrażających Strategię w razie wystąpienia nieprawidłowości.

Wdrażanie Strategii będzie się odbywać poprzez projekty lub funkcjonalne programy działania. Istotnym elementem każdego planu jest szczegółowa projekcja alokacji środków na poszczególne cele i działania danego programu. Celowe jest stworzenie wokół strategii korzystnego klimatu, dzięki włączeniu w proces opracowania programów operacyjnych instytucji publicznych, społecznych i gospodarczych. Szeroki horyzont, tworzony przez szereg współdziałających instytucji, przyczyni się wydatnie do sukcesu Strategii.

Monitoring wdrażania strategii służy:

- kontroli postępu realizacji poszczególnych projektów wyznaczonych w ramach poszczególnych celów strategicznych;
- obserwacji i ocenie stanu zaawansowania konkretnych projektów umożliwiającej bieżącą identyfikację trudności w ich realizacji;
- ocenie zaangażowania komórek organizacyjnych i osób odpowiedzialnych za ich wdrażanie;
- weryfikacji zgodności z założonymi celami;
- efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków.

Aby możliwe było obiektywne zbadanie postępu realizacji inwestycji, należy stworzyć wskaźniki umożliwiające jego zbadanie.

W celu ułatwienia nadzoru i kontroli nad realizacją strategii rozwoju Gminy Rościszewo dla każdego celu strategicznego należy opracować zestaw kilku obiektywnych mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w realizacji strategii rozwoju.

Monitoring realizacji strategii powinien umożliwiać:

- korygowanie działań, jeśli nie przynoszą one zamierzonych efektów;
- reagowanie na zmiany sytuacji strategicznej.

W celu monitorowania poziomu osiągnięcia pożądaných efektów rozwojowych ujętych w niniejszym dokumencie, powołany został **Zespół projektowy do opracowania i zarządzania wdrożeniem Strategii Rozwoju Gminy Rościszewo na lata 2014 - 2020**.

Zadania **Zespołu** w zakresie zarządzania realizacją Strategii obejmują:

- opracowanie programów funkcjonalnych i projektów organizacyjnych;
- inicjowanie działań;
- raportowanie zaawansowania prac nad realizacją strategii;
- przedstawienie wskaźników osiągnięcia celów strategicznych.

Wykonanie celów strategicznych będzie weryfikowane przy pomocy corocznie ustalonych mierników przez **Zespół projektowy** – tylko w ten sposób możliwe jest rozwijanie Gminy w wyznaczonym kierunku. Świadomość weryfikacji stopnia realizacji strategii w kolejnych latach, będzie także motywowała do działania.

V. Spis tabel

TABELA 1. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012 [OSOBA]	6
TABELA 2. ZESTAWIENIE LICZBY MIESZKAŃCÓW NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTW GMINY ROŚCISZEWO (STAN NA 31.12.2012 R.)	7
TABELA 3. PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE ROŚCISZEWO W LATACH 2006 - 2012 [PODM. GOSP]	10
TABELA 4. BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012	12
TABELA 5. PRZEDSZKOLA I ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO (STAN NA 31.12.2012 R.)	13
TABELA 6. WYKAZ SZKÓŁ PODSTAWOWYCH NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO NA ROK 2012	14
TABELA 7. WYNIKI TESTÓW 6-KLASISTÓW W GMINIE ROŚCISZEWO W ROKU SZKOLNYM 2010/2011 I 2011/2012	14
TABELA 8. WYKAZ GIMNAZJÓW NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO NA ROK 2012	14
TABELA 9. WYNIKI TESTÓW GIMNAZJALNYCH W GMINIE ROŚCISZEWO W LATACH 2011 I 2012	15
TABELA 10. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE ROŚCISZEWO	20
TABELA 11. LICZBA WYPADKÓW I PRZESTĘPSTW NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2010 - 2012	21
TABELA 12. SIĘĆ WODOCIĄGOWA W GMINIE ROŚCISZEWO	22
TABELA 13. SIĘĆ KANALIZACYJNA I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW W GMINIE ROŚCISZEWO	23
TABELA 14. DROGI POWIATOWE NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO (STAN NA DZIEŃ 31.12.2012 R.)	26
TABELA 15. DROGI GMINNE NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO (STAN NA DZIEŃ 31.12.2012 R.) ...	26
TABELA 16. STRUKTURA DOCHODÓW MAJĄTKOWYCH I BIEŻĄCYCH GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012 [zł]	29
TABELA 17. DOCHODY GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012 [zł]	30
TABELA 18. POSZCZEGÓLNE KATEGORIE DOCHODÓW WŁASNYCH GMINY ROŚCISZEWO [zł]	30
TABELA 19. UDZIAŁ W PODATKACH STANOWIĄCYCH DOCHÓD PAŃSTWA W GMINIE ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012 [zł]	30
TABELA 20. UDZIAŁ POSZCZEGÓLNYCH CZĘŚCI SUBWENCJI W OGÓLNYM DOCHODZIE GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012 [zł]	31
TABELA 21. DOTACJE W BUDŻECIE GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012	31
TABELA 22. WYDATKI GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008 - 2012	32
TABELA 23. STRUKTURA WYDATKÓW GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012 [zł]	32
TABELA 24. WYSOKOŚĆ SUBWENCJI OŚWIATOWEJ I WYDATKÓW NA OŚWIATĘ NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012 [zł]	34
TABELA 25. WYNIKI BUDŻETÓW GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012 [zł]	37
TABELA 26. OCENA ATRAKCYJNOŚCI MIESZKANIOWEJ, INWESTYCYJNEJ I TURYSTYCZNO- REKREACYJNEJ GMINY ROŚCISZEWO	47
TABELA 27. WARTOŚĆ OCZEKIWANA PRZEZ INTERESARIUSZY W ZAKRESIE ATRAKCYJNOŚCI MIESZKANIOWEJ GMINY	63
TABELA 28. WARTOŚĆ OCZEKIWANA PRZEZ INTERESARIUSZY W ZAKRESIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY	66
TABELA 29. CELE STRATEGICZNE I CELE OPERACYJNE	68

VI. Spis wykresów

WYKRES 1. PODZIAŁ LUDNOŚCI WG EKONOMICZNYCH GRUP WIEKU NA TERENIE GMINY ROŚCISZEWO W LATACH 2008-2012 (w %)	9
WYKRES 2. PROGNOZA LICZBY LUDNOŚCI DLA GMINY ROŚCISZEWO [OSOBA]	16
WYKRES 3. WYBRANE WYDATKI W LATACH 2008-2012 [zł]	34
WYKRES 4. PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W GMINIE ROŚCISZEWO [OSOBA]	35

VII. Spis rysunków

RYSUNEK 1. GMINA ROŚCISZEWO NA TLE KRAJU, WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO I POWIATU SIERPECKIEGO	4
RYSUNEK 2. DRZEWO CELÓW DLA ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI OSIEDLEŃCZEJ GMINY	65
RYSUNEK 3. DRZEWO CELÓW DLA ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ GMINY	67

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Witold Dziurlikowski
Witold Dziurlikowski